Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 4. února 2016 [1]

Věc C-165/14

Alfredo Rendón Marín
proti
Administración del Estado

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko)]

„Občanství Unie — Články 20 SFEU a 21 SFEU — Směrnice 2004/38/ES — Právo pobytu státního příslušníka třetího státu, který má záznam v rejstříku trestů — Otec, který má ve výlučné péči dvě nezletilé děti, jež jsou občany Unie — První dítě, které má státní příslušnost členského státu pobytu — Druhé dítě, které má sice státní příslušnost jiného členského státu, avšak vždy pobývalo v tomto státě — Vnitrostátní právní předpisy vylučující udělení povolení k pobytu tomuto předkovi z důvodu jeho záznamu v rejstříku trestů — Možnost, že zamítnutí práva pobytu povede k vycestování nezletilých dětí z území Evropské unie — Přípustnost — Existence práva na pobyt na základě judikatury ve věcech Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124)“

a

Věc C-304/14

Secretary of State for the Home Department

proti

CS

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (vyšší soud [senát pro věci přistěhovalectví a azylu] v Londýně, Spojené království)]

„Občanství Unie — Článek 20 SFEU — Státní příslušník třetího státu, který má v péči nezletilé dítě, jež je občanem Unie — Právo trvalého pobytu v členském státě, jehož je dítě státním příslušníkem — Trestní odsouzení rodiče — Rozhodnutí o vyhoštění rodiče vedoucí k nepřímému vyhoštění nezletilého dítěte — Naléhavé důvody veřejné bezpečnosti“

1 — Původní jazyk: francouzština.

Obsah

I – Úvod 3

II – Právní rámec 4

A – EÚLP 4

B – Unijní právo 4

1. Listina 4

2. Smlouva o fungování Evropské unie 4

3. Směrnice 2004/38 4

C – Právní úprava Spojeného království 6

D – Španělské právo 7

III – Skutkové okolnosti sporů v původních řízeních a předběžné otázky 8

A – Věc C-165/14 8

B – Věc C-304/14 9

IV – Řízení před Soudním dvorem 11

V – Analýza 11

A – K pravomoci Soudního dvora ve věci C-165/14 11

B – K meritu věcí C-165/14 a C-304/14 13

1. Zvláštnosti projednávaných věcí 14

2. Úvodní poznámky 15

a) K zásadě svěřených pravomocí v oblasti imigračního práva 15

b) K typům práva pobytu, jež přiznává rodinným příslušníkům občana Unie Soudní dvůr 16

3. K právu pobytu, jež přiznává rodinným příslušníkům občana Unie hostitelský stát: analýza situace A. Rendón Marína a jeho dcery v rámci směrnice 2004/38 17

a) Použitelnost směrnice 2004/38 na situaci A. Rendón Marína a jeho dcery 17

b) Dopady záznamu v rejstříku trestů na uznání odvozeného práva pobytu s ohledem na články 27 a 28 směrnice 2004/38 19

c) Dílčí závěr ve věci C-165/14 21

4. K právu pobytu přiznanému rodinným příslušníkům občana Unie v členském státě, jehož je občan Unie státním příslušníkem: analýza situace A. Rendón Marína a jeho dětí, jakož i CS a jejího dítěte 21

a) Občanství Unie v judikatuře Soudního dvora 21

b) K souladu vnitrostátních právních předpisů s právem pobytu občanů Unie 26

5. K možnosti zavést omezení odvozeného práva pobytu vyplývajícího přímo z článku 20 SFEU 29

a) Dosah pojmu „veřejný pořádek“ a pojmu „veřejná bezpečnost“ v souvislosti s právem pobytu vyplývajícím z článku 20 SFEU 29

b) Analýza výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, kterou uplatnila vláda Spojeného království 32

c) Dílčí závěr ve věci C-165/14 35

d) Dílčí závěr ve věci C-304/14 35

VI – Závěry 35

I – Úvod

1. Otázky, jež položil Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) a Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně, Spojené království], se v podstatě týkají výkladu článku 20 SFEU a dosahu tohoto ustanovení, buď ve světle rozsudků Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), nebo pouze ve světle rozsudku Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124). Skutkový rámec těchto věcí se týká státních příslušníků třetího státu, kterým bylo oznámeno zamítavé rozhodnutí o povolení k pobytu nebo rozhodnutí o vyhoštění z členského státu pobytu a státní příslušnosti jejich dětí nízkého věku, které jsou občany Unie a jichž jsou živiteli. Tato rozhodnutí mohou tyto děti zbavit možnosti řádně užívat podstatné části práv, která jim plynou z jejich postavení občana Unie. Toto riziko vyplývá z vnitrostátních opatření, jež byla přijata vůči dotčeným rodičům, kteří jsou státními příslušníky třetího státu, z důvodu, že mají záznam v rejstříku trestů.

2. Na základě předložených žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce se tedy Soudní dvůr bude zabývat nejprve otázkou, zda situace dotčené v původním řízení náleží do oblasti působnosti unijního práva. V případě, že bude na tuto otázku zodpovězeno kladně, bude se Soudní dvůr následně zabývat posouzením dopadů záznamu v rejstříku trestů na uznání odvozeného práva pobytu podle ze směrnice 2004/38/ES [2]. Soudní dvůr se konečně bude moci vyslovit k možnosti zavést omezení práva pobytu přímo na základě článku 20 SFEU, a tedy k dosahu pojmu „veřejný pořádek“ či „veřejná bezpečnost“ v situacích, jaké nastaly v rámci projednávaných sporů v původním řízení.

2 — Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

II – Právní rámec

A – *EÚLP*

3. Článek 8 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“) stanoví:

„1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

B – *Unijní právo*

1. Listina

4. Článek 7 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) je nadepsán „Respektování soukromého a rodinného života“, stanoví:

„Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.“

5. Článek 52 Listiny je nadepsán „Rozsah a výklad práv a zásad“ a v jeho odstavci 1 se uvádí:

„Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto listinou musí být stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.“

2. Smlouva o fungování Evropské unie

6. Článek 20 odst. 1 SFEU zavádí občanství Unie a stanoví, že „[k]aždá osoba, která má státní příslušnost členského státu“, je občanem Unie. Podle čl. 20 odst. 2 písm. a) SFEU mají občané Unie „právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států“.

7. Článek 21 odst. 1 SFEU doplňuje, že toto právo platí „s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení“.

3. Směrnice 2004/38

8. Článek 2 směrnice 2004/38 je nadepsán „Definice“ a stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1. ‚občanem Unie‘ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;

2. ‚rodinným příslušníkem‘:

[...]

d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);

3. ‚hostitelským členským státem' členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu."

9. Článek 3 směrnice 2004/38, nadepsaný „Oprávněné osoby", stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.

2. Aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti [...];

[...]

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob."

10. Článek 7 směrnice 2004/38, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce", v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo

c) [...]

— jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a [...] ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo

d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odstavci 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky doprovázející nebo následující v hostitelském členském státě občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, za předpokladu, že tento občan Unie splňuje podmínky stanovené v odst. 1 písm. a), b) nebo c)."

11. V článku 27 odst. 1 a 2 směrnice 2004/38 se stanoví:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou proporcionality a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.“

12. Článek 28 směrnice 2004/38 stanoví:

„1. Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.

2. Hostitelský členský stát nesmí, s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, vydat rozhodnutí o vyhoštění proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na jeho území.

3. Rozhodnutí o vyhoštění nesmí, s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy, být vydáno proti občanům Unie, kteří:

a) posledních deset let měli pobyt v hostitelském členském státě; nebo

b) jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Úmluvě OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989.“

C – *Právní úprava Spojeného království*

13. Podle čl. 32 odst. 5 zákona z roku 2007 o hranicích („UK Borders Act 2007“, dále jen „zákon o hranicích“) platí, že pokud je osoba, která není britským občanem, uznána ve Spojeném království vinnou z protiprávního jednání a odsouzena k trestu odnětí svobody na dobu nejméně dvanácti měsíců, přijme Secretary of State for the Home Department (ministr vnitra Spojeného království, dále jen „ministr vnitra“) rozhodnutí o jejím vyhoštění. Jedná se o povinnost.

14. Podle článku 33 zákona o hranicích se tato povinnost neuplatní, pokud by vyhoštěním odsouzené osoby na základě rozhodnutí o odsouzení:

„a) byla porušena práva, jež dané osobě přiznává [EÚLP]; nebo

b) byly porušeny závazky, jež Spojenému království plynou na základě úmluvy [o uprchlících [3]]; nebo

c) byla porušena práva, jež pachateli trestné činnosti plynou ze Smluv EU.“

3 — Úmluva podepsaná v Ženevě dne 28. července 1951 [*Sbírka smluv Organizace spojených národů, sv. 189, s. 150, č. 2545* (1954)].

15. Podle Spojeného království Velké Británie a Severního Irska jsou pro projednávanou věc relevantní některá ustanovení nařízení z roku 2006 o přistěhovalectví (Evropský hospodářský prostor) [Immigration (European Economic Area) Regulations 2006/1003], ve znění pozměněném v roce 2012 (dále jen „nařízení o přistěhovalectví“).

16. Ustanovením čl. 15A odst. 4A nařízení o přistěhovalectví byl proveden rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124). Osoba, která splňuje kritéria stanovená ve zmíněném čl. 15A odst. 4A, má „odvozené právo pobytu ve Spojeném království“. V článku 15A odst. 9 nařízení o přistěhovalectví se však stanoví, že osobě, která by za běžných okolností měla odvozené právo pobytu, zejména na základě ustanovení odstavce 4A, toto právo nepřísluší, „pokud [ministr vnitra] přijal rozhodnutí podle [čl. 19 odst. 3 písm. b), čl. 20 odst. 1 nebo čl. 20A odst. 1]“.

17. Podle čl. 20 odst. 1 nařízení o přistěhovalectví může ministr vnitra nevydat, zrušit nebo neobnovit osvědčení o registraci, pobytovou kartu, doklad potvrzující trvalý pobyt či kartu trvalého pobytu, „pokud je nevydání nebo zrušení odůvodněno veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností či veřejným zdravím“.

18. Podle čl. 20 odst. 6 nařízení o přistěhovalectví se takové rozhodnutí přijme v souladu s jeho článkem 21.

19. Na základě článku 21A nařízení o přistěhovalectví se na rozhodnutí přijatá zejména v souvislosti s odvozenými právy pobytu uplatní pozměněná verze části 4 tohoto nařízení. Článek 21A odst. 3 písm. a) tohoto nařízení stanoví použitelnost části 4 způsobem, jako kdyby „odkaz na aspekt odůvodnění veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností či veřejným zdravím v souladu s článkem 21 byl odkazem na aspekt, který ‚je ve veřejném zájmu‘ “.

20. Důsledkem těchto ustanovení je podle Spojeného království to, že udělení odvozeného práva pobytu lze odmítnout osobě, která by za běžných okolností měla nárok na přiznání práva pobytu na základě článku 20 SFEU, tak jak jej uplatnil Soudní dvůr v rozsudku Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), jestliže by toto odmítnutí bylo ve veřejném zájmu.

D – *Španělské právo*

21. Zákon č. 4/2000 o právech a svobodách cizinců ve Španělsku a jejich společenské integraci (Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) ze dne 11. ledna 2000 (BOE č. 10 ze dne 12. ledna 2000, s. 1139), ve znění zákona č. 2/2009 o změně zákona č. 4/2000 (Ley Orgánica 2/2009 de reforma de la Ley Orgánica 4/2000) ze dne 11. prosince 2009 (BOE č. 299 ze dne 12. prosince 2009, s. 104986), který je v platnosti ode dne 13. prosince 2009 (dále jen „cizinecký zákon“) stanoví v čl. 31 odst. 3 možnost povolit přechodný pobyt z mimořádných důvodů, aniž by státní příslušník třetího státu musel před tím obdržet vízum.

22. Článek 31 odst. 5 až 7 cizineckého zákona stanoví:

„5. Přechodný pobyt cizince lze povolit jen tehdy, nemá-li cizinec žádný záznam v rejstříku trestů ve Španělsku nebo v předchozích zemích jeho pobytu za protiprávní jednání existující ve španělském právním řádu a nebyl-li mu zakázán pobyt ve státech, s nimiž Španělsko uzavřelo dohodu v tomto smyslu.

[...]

7. Pro účely případného prodloužení povolení k přechodnému pobytu se podle okolností posoudí:

a) záznamy v rejstříku trestů s ohledem na udělenou milost nebo na podmíněný odklad výkonu trestu či podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody;

b) porušení povinností jednotlivců v oblasti daní a sociálního zabezpečení.

Při rozhodování o prodloužení bude zohledněna zejména snaha o integraci, kterou cizí státní příslušník projevil, jež hovoří ve prospěch prodloužení, což je nutno prokázat kladným stanoviskem autonomního společenství, v němž se potvrzuje, že dotčená osoba se účastnila vzdělávání stanoveného v článku 2b tohoto zákona."

23. Královské nařízení č. 2393/2004 ze dne 30. prosince 2004, kterým se schvaluje prováděcí nařízení k zákonu č. 4/2000 (Real Decreto 2393/2004, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000) ze dne 30. prosince 2004 (BOE č. 6 ze dne 7. ledna 2005, s. 485, dále jen „prováděcí nařízení k cizineckému zákonu"), stanoví v odstavci 4 *in fine* prvního dodatečného ustanovení, že „státní tajemník pro přistěhovalectví a emigraci může na základě předchozí zprávy státního tajemníka pro bezpečnost povolit přechodný pobyt v případě mimořádných okolností, jež nejsou v prováděcím nařízení k [cizineckému] zákonu […] upraveny".

III – Skutkové okolnosti sporů v původních řízeních a předběžné otázky

24. Relevantní skutkové okolnosti sporů v původních řízeních vyplývající z předkládacích rozhodnutí mohou být popsány následovně.

A – *Věc C-165/14*

25. Alfredo Rendón Marín, kolumbijský státní příslušník, je otcem dvou nezletilých dětí narozených v Malaze (Španělsko), chlapce španělské státní příslušnosti a dcery polské státní příslušnosti. Obě děti celý svůj život bydlely ve Španělsku.

26. Z písemností ve spise, jež má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že rozhodnutím Juzgado de Primera Instancia de Málaga (soud prvního stupně v Malaze, Španělsko) ze dne 13. května 2009 byly děti svěřeny do výlučné péče A. Rendón Marínovi. Matka dětí, která je polskou státní příslušnicí, je neznámého pobytu. Oběma dětem se podle rozhodnutí předkládajícího soudu dostává náležité péče a školního vzdělání.

27. Alfredo Rendón Marín má záznam v rejstříku trestů. Zejména byl ve Španělsku odsouzen k trestu odnětí svobody v délce devíti měsíců. Počínaje dnem 13. února 2009 mu však byl udělen prozatímní odklad výkonu tohoto trestu na dobu dvou let. V době, kdy bylo vydáno předkládací rozhodnutí, tedy dne 20. března 2014, čekal na rozhodnutí o žádosti o zahlazení trestu.

28. Dne 18. února 2010 podal A. Rendón Marín u generálního ředitelství pro imigraci ministerstva práce a imigrace (Director General de Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración, dále jen „generální ředitelství pro imigraci") žádost o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností, a to na základě odstavce 4 *in fine* prvního dodatečného ustanovení prováděcího nařízení k cizineckému zákonu [4].

4 — K obsahu tohoto ustanovení viz bod 23 tohoto stanoviska.

29. Ze spisu, jejž má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že žádost A. Rendón Marína byla rozhodnutím ze dne 13. července 2010 zamítnuta z důvodu existence záznamu v rejstříku trestů, a to na základě čl. 31 odst. 5 cizineckého zákona.

30. Vzhledem k tomu, že žaloba, kterou A. Rendón Marín podal proti tomuto rozhodnutí, byla rozsudkem Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) ze dne 21. března 2012 zamítnuta, podal A. Rendón Marín proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k Tribunal Supremo (Nejvyšší soud).

31. Alfredo Rendón Marín zakládá kasační opravný prostředek na jediném důvodu, a sice nesprávném výkladu rozsudků Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), přičemž tato judikatura měla podle něho vést k udělení požadovaného povolení k pobytu, a na porušení čl. 31 odst. 3 a 7 cizineckého zákona.

32. Předkládající soud uvádí, že bez ohledu na konkrétní okolnosti nastalé v jednotlivých případech platí, že v projednávané věci by odepření povolení k pobytu ve Španělsku A. Rendón Marínovi vedlo – stejně jako ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) – k jeho nedobrovolnému vycestování z území státu, potažmo z Evropské unie, v důsledku kterého by z území Evropské unie musely vycestovat i jeho dvě děti, z nichž jedno je nezletilým španělským státním příslušníkem závislým na svém otci, neboť matka je neznámého pobytu [5]. Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že na rozdíl od případů posuzovaných ve výše uvedených rozsudcích Soudního dvora existuje v projednávané věci zákonem stanovený zákaz udělit povolení k pobytu, pokud má žadatel ve Španělsku záznam v rejstříku trestů. Předkládající soud si tudíž klade otázku, zda je s výše uvedenou unijní judikaturou vykládající článek 20 SFEU v souladu taková vnitrostátní právní úprava, která v každém případě a bez možnosti přizpůsobení konkrétnímu případu zakazuje udělit povolení k pobytu žadateli, který má v zemi podání žádosti záznam v rejstříku trestů, přestože je v důsledku toho nezletilé dítě závislé na žadateli, které je občanem Unie, nevyhnutelně zbaveno práva pobývat na území Evropské unie.

33. Za těchto podmínek se Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) rozsudkem ze dne 20. března 2014, došlým kanceláři Soudního dvora dne 7. dubna 2014, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je s článkem 20 [SFEU], vykládaným s ohledem na rozsudky [Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639)] a [Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124)], slučitelná vnitrostátní právní úprava, která vylučuje možnost udělit rodiči nezletilého dítěte-občana Evropské unie závislého na svém rodiči povolení k pobytu proto, že rodič má v zemi podání žádosti záznam v rejstříku trestů, přestože je v důsledku toho nezletilé dítě, které musí rodiče doprovázet, nuceno nedobrovolně vycestovat z území Unie?“

B – *Věc C-304/14*

34. CS je marockou státní příslušnicí. V roce 2002 se v Maroku provdala za britského občana. V září 2003 jí bylo na základě manželství uděleno vízum a legálně vstoupila na území Spojeného království s povolením zůstat v této zemi do 20. srpna 2005. Dne 31. října 2005 jí bylo uděleno časově neomezené povolení k pobytu ve Spojeném království.

35. V roce 2007 se CS s manželem rozvedla. Později se znovu sblížili a v roce 2010 došlo k opětovnému sňatku. V roce 2011 se jim za tohoto manželství narodil ve Spojeném království syn. Toto dítě je britským občanem. CS je má údajně sama v péči.

5 — Je třeba upozornit, že zmínka o dceři A. Rendón Marína, která má polskou státní příslušnost, je obsažena pouze jako součást skutkového rámce předkládacího usnesení. V rámci důvodů, jež vedly předkládající soud k položení otázky Soudnímu dvoru, zmiňuje Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) naopak pouze nezletilou osobu španělské státní příslušnosti.

36. Dne 21. března 2012 byla CS uznána vinnou ze spáchání trestného činu. Dne 4. května 2012 byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce dvanácti měsíců.

37. Dne 2. srpna 2012 bylo CS oznámeno, že z důvodu jejího odsouzení musí být ze Spojeného království vyhoštěna. Dne 30. srpna 2012 podala CS žádost o azyl. Její žádost přezkoumal příslušný orgán Spojeného království, ministr vnitra.

38. Dne 2. listopadu 2012 byla CS po vykonání trestu propuštěna na svobodu a dne 9. ledna 2013 ministr vnitra zamítl její žádost o azyl[6]. Rozhodnutí o vyhoštění CS ze Spojeného království do státu, který není členským státem Unie, bylo přijato na základě čl. 32 odst. 5 zákona o hranicích. CS toto rozhodnutí ministerstva vnitra napadla žalobou u First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro věci přistěhovalectví a azylu)]. Dne 3. září 2013 bylo její žalobě vyhověno z důvodu, že její vyhoštění by vedlo k porušení Úmluvy o uprchlících, článků 3 a 8 EÚLP, jakož i Smluv.

39. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro věci přistěhovalectví a azylu)] ve svém rozhodnutí konstatoval, že v případě přijetí vyhošťovacího opatření vůči CS by se žádný rodinný příslušník ve Spojeném království nemohl o dítě postarat, takže by ji toto dítě muselo následovat do Maroka. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro věci přistěhovalectví a azylu)] poukázal na práva související s evropským občanstvím dítěte CS podle článku 20 SFEU a rozsudku Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), a konstatoval, že „[o]bčan Evropské unie nemůže být předmětem implicitního vyhoštění z území Evropské unie za žádných okolností. […] Tento zákaz nepřipouští žádné výjimky, a to ani v případě, že mají rodiče záznam v rejstříku trestů. [...] Předmětné rozhodnutí o vyhoštění je tedy protiprávní, neboť porušuje práva, kterých dítě požívá podle článku 20 SFEU“.

40. Ministrovi vnitra bylo povoleno podat odvolání k Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně]. Ministr vnitra namítal, že se First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro věci přistěhovalectví a azylu)] dopustil nesprávného právního posouzení v rámci posouzení a závěrů týkajících se všech důvodů, na základě kterých vyhověl žalobě CS, včetně posouzení a závěrů týkajících se práv, kterých dítě požívá podle článku 20 SFEU, rozsudku Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) a odvozených práv CS. Ministr vnitra zejména poukázal na to, že unijní právo nebrání vyhoštění CS do Maroka, byť by to její dítě, které je občanem Unie, zbavilo možnosti řádně využívat podstatné části jeho práv spojených s tímto statusem.

41. Za těchto podmínek se Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně] rozsudkem ze dne 4. června 2014, došlým kanceláři Soudního dvora dne 24. června 2014, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání unijní právo, a zejména článek 20 SFEU, tomu, aby členský stát vyhostil ze svého území do země, která není členským státem Unie, státního příslušníka země, která není členským státem Unie, jenž je rodičem dítěte, které je občanem tohoto členského státu (a tedy občanem Unie), a o toto dítě pečuje, když tím dané dítě, jež je občanem Unie, zbaví možnosti řádně využívat jeho práv občana Evropské unie?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, za jakých okolností by bylo takové vyhoštění podle unijního práva přípustné?

6 — Posledním bodem rozhodnutí byl závěr, že rozhodnutí o vyhoštění musí být vůči CS přijato z důvodu jejího trestního odsouzení.

3) V případě záporné odpovědi na první otázku, do jaké míry, pokud vůbec, články 27 a 28 směrnice 2004/38/ES ovlivňují odpověď na druhou otázku?“

IV – Řízení před Soudním dvorem

42. Ve věci C-165/14 předložili písemná vyjádření A. Rendón Marín, španělská, řecká, francouzská, nizozemská a polská vláda, vláda Spojeného království a Evropská komise, a ve věci C-304/14 předložily písemná vyjádření CS, vláda Spojeného království, francouzská a polská vláda a Komise.

43. Soudní dvůr se rozhodnutím ze dne 2. června 2015 rozhodl přidělit na základě čl. 29 odst. 1 svého jednacího řádu obě věci stejnému soudnímu kolegiu, velkému senátu, a podle článku 77 jednacího řádu konal v těchto věcech společné jednání.

44. Na jednání, které se konalo dne 30. června 2015, byla přednesena ústní vyjádření jménem A. Rendón Marína, CS, španělské vlády, vlády Spojeného království, dánské a polské vlády a Komise.

V – Analýza

A – *K pravomoci Soudního dvora ve věci C-165/14*

45. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru a z vyjádření, která na jednání přednesli A. Rendón Marín a španělská vláda, vyplývá, že poté, co byl rozsudek ze dne 21. března 2012, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí povolení k pobytu, předmětem kasačního opravného prostředku, v jehož rámci Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) podal projednávanou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, podal žalobce v původním řízení u subdelegace vlády v Malaze dvě nové žádosti o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností. Obě tyto žádosti se však opíraly o nový důvod, a sice o začlenění rodiny, o němž hovoří čl. 124 odst. 3 [7] nového prováděcího nařízení k cizineckému zákonu [8].

46. Pokud jde o první z obou žádostí, vyplývá ze spisu, jejž má Soudní dvůr k dispozici, že ji subdelegace vlády v Malaze zamítla rozhodnutím ze dne 17. února 2014 z důvodu existence záznamu v rejstříku trestů, a to na základě ustanovení čl. 31 odst. 5 cizineckého zákona a článku 128 nového prováděcího nařízení k cizineckému zákonu [9].

47. K druhé žádosti uvedla španělská vláda na jednání, že dne 18. února 2015 udělila subdelegace vlády v Malaze žalobci v původním řízení povolení k přechodnému pobytu. V tomto ohledu vyplývá z ústních vyjádření A. Rendón Marína, že toto povolení k přechodnému pobytu na základě mimořádných okolností spočívajících v začlenění rodiny obdržel z *důvodu zahlazení trestu* příslušným španělským orgánem.

7 — V tomto novém článku jsou uvedeny podmínky pro udělování povolení k pobytu z důvodu začlenění rodiny. Stanoví výslovně možnost udělit povolení k pobytu rodiči nezletilého dítěte, které je španělským státním příslušníkem, v případě, že tento rodič má dítě ve své péči a bydlí společně s ním.

8 — Tato úprava byla schválena královským nařízením č. 557/2011, kterým se schvaluje prováděcí nařízení k zákonu č. 4/2000 o právech a svobodách cizinců ve Španělsku a jejich společenské integraci, po změně zákonem č. 2/2009 (Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009), ze dne 20. dubna 2011 (BOE č. 103 ze dne 30. dubna 2011, s. 43821).

9 — Viz bod 23 tohoto stanoviska.

48. V důsledku toho A. Rendón Marín nyní podle všeho obdržel povolení k přechodnému pobytu, o které žádal. Ačkoli tato skutečnost nemá dopad na přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, neboť veškeré podmínky pro podání této žádosti byly splněny již při jejím podání [10], vyvstává otázka, zda je spor vyřešen a zda je nadále nutno na položenou předběžnou otázku odpovídat. Tato otázka se tudíž netýká problému nepřípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) [11], nýbrž případného nedostatku pravomoci Soudního dvora [12].

49. Ze znění a systematiky článku 267 SFEU vyplývá, že řízení o předběžné otázce předpokládá, že před vnitrostátními soudy skutečně probíhá spor, v jehož rámci mají vnitrostátní soudy vydat rozhodnutí, které může zohlednit rozsudek Soudního dvora vydaný v rámci řízení o předběžné otázce [13]. Existence sporu v původním řízení je tedy podstatnou podmínkou pravomoci Soudního dvora, který její splnění může, ba dokonce musí ověřit bez návrhu [14].

50. Jak vyplývá z bodu 45 tohoto stanoviska, bylo v projednávané věci povolení k pobytu uděleno až poté, co byl rozsudek, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí tohoto povolení k pobytu, předmětem kasačního opravného prostředku, v jehož rámci Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Pokud se ukáže, že A. Rendón Marín skutečně získal povolení k přechodnému pobytu, o něž žádal [15], bylo by zapotřebí konstatovat, že spor v původním řízení je bezpředmětný, neboť požadavky A. Rendón Marína byly splněny. Nicméně – ačkoli není jisté, zda by odpověď Soudního dvora byla nezbytná k tomu, aby Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) mohl vynést rozsudek, jak požaduje článek 267 SFEU – se domnívám, že Soudní dvůr nemůže pouze na základě informací předložených na jednání přesvědčivě rozhodnout, že není nutno, aby Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) v řízení pokračoval. Tento soud může mít k pokračování řízení důvod, který nevyplývá ze spisu, jež má Soudní dvůr k dispozici.

51. V tomto ohledu se mi jeví jako vhodné dotázat se předkládajícího soudu, zda trvá na předběžné otázce a zda jsou dány důvody k tomu, aby byla odpověď Soudního dvora nadále považována za nezbytnou k vydání rozhodnutí. Tento postup by byl v souladu s judikaturou Soudního dvora, podle níž důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není vydávání poradních posudků k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu [16].

52. V případě, že by Soudní dvůr po konzultaci s předkládajícím soudem rozhodl, že je odpověď nadále nezbytná, posoudím položenou otázku v rozsahu, v jakém ji předkládající soud nevezme zpět.

10 — V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Djabali (C-314/96, EU:C:1997:248, bod 16). Viz také rozsudek Djabali (C-316/96, EU:C:1998:104, body 17 až 23). Popis právního a skutkového rámce žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v projednávané věci *umožňuje* Soudnímu dvoru podat užitečný výklad unijního práva. Viz článek 94 jednacího řádu.

11 — K rozdílu mezi těmito dvěma procesními otázkami viz stanovisko generálního advokáta N. Wahla ve věci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, body 16 a 22). Viz také Naômé, C., *Le renvoi préjudiciel en droit européen – Guide pratique*, Larcier, Brusel, 2010 (2. vyd.), s. 85 a 86.

12 — Viz stanovisko generálního advokáta N. Wahla ve věci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, bod 17 a citovaná judikatura), v němž se uvádí, že „[p]ravomoc Soudního dvora tedy spadá do rámce soudního přezkumu stanoveného Smlouvami, který lze použít jen v případech, kdy jsou splněny podmínky stanovené relevantními ustanoveními“.

13 — Rozsudek UGT-Rioja a další (C-428/06 až C-434/06, EU:C:2008:488, bod 39 a citovaná judikatura).

14 — Tamtéž, bod 40.

15 — Připomínám, že podmínky, jimž na základě článku 267 SFEU podléhá pravomoc Soudního dvora, musí být nejen v okamžiku podání žádosti vnitrostátním soudem k Soudnímu dvoru, ale i po celou dobu řízení. Viz stanovisko generálního advokáta N. Wahla ve věci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, bod 19). Viz článek 100 jednacího řádu Soudního dvora, jenž stanoví:

„1. Soudní dvůr se zabývá žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, dokud ji soud, který ji Soudnímu dvoru předložil, nevezme zpět. […].
2. Soudní dvůr však může kdykoli určit, že již nejsou splněny podmínky zakládající jeho pravomoc.“

16 — Například viz rozsudky Zabala Erasun a další (C-422/93 až C-424/93, EU:C:1995:183, bod 29); Djabali (C-314/96, EU:C:1998:104, bod 19), jakož i García Blanco (C-225/02, EU:C:2005:34, bod 28).

B – *K meritu věcí C-165/14 a C-304/14*

53. Podstatou obou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, jež předložil Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) a Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně], je výklad článku 20 SFEU a dosah tohoto ustanovení, buď ve světle rozsudků Zhu a Chen [17] (věc C-165/14) a Ruiz Zambrano [18] (věci C-165/14 a 304/14), nebo pouze ve světle rozsudku Ruiz Zambrano, přičemž specifickou okolností je záznam v rejstříku trestů u žalobců.

54. Zkraje připomínám, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, zavedeného článkem 267 SFEU, přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Je totiž úkolem Soudního dvora vyložit všechna ustanovení unijního práva, která vnitrostátní soudy potřebují pro rozhodnutí o sporech, které projednávají, i pokud nejsou tato ustanovení výslovně zmíněna v předběžných otázkách položených těmito soudy Soudnímu dvoru [19].

55. I když tedy po formální stránce předkládající soud omezil své otázky na výklad článku 20 SFEU, nebrání taková skutečnost Soudnímu dvoru, aby předkládajícímu soudu poskytl všechny prvky výkladu unijního práva, které mohou být užitečné pro rozhodnutí ve věci, která mu byla předložena, bez ohledu na to, zda je tento soud ve svých otázkách zmínil. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit [20].

56. V projednávané věci se předkládající soud ve věci C-165/14 v podstatě táže jednak na to, zda směrnice 2004/38 brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilého dítěte – občana Unie, které má v péči a jež s ním bydlí v hostitelském členském státě, pokud má tento rodič záznam v rejstříku trestů, a dále zda článek 20 SFEU, tak jak je vykládán ve světle rozsudků Zhu a Chen [21] a Ruiz Zambrano [22], brání téže vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí – občanů Unie – které má ve výlučné péči, pokud má tento rodič záznam v rejstříku trestů a pokud v důsledku tohoto zamítnutí musí tyto děti opustit území Unie.

57. Co se týče věci C-304/14, táže se předkládající soud v podstatě na to, zda článek 20 SFEU brání tomu, aby členský stát vyhostil ze svého území do země, která není členským státem Unie, státního příslušníka třetího státu, který je rodičem dítěte – občana tohoto členského státu a toto dítě má ve výlučné péči, když tím dané dítě, jež je občanem Unie, zbaví možnosti řádně využívat jeho práv občana Unie.

58. V rozsahu, v němž tyto dvě věci vyvolávají podobné otázky, navrhuji společné stanovisko. Je však potřeba poznamenat, že i přesto, že tyto dvě věci vykazují podobnosti, existují mezi nimi – a tudíž i mezi otázkami, jež Soudnímu dvoru položily Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) a Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně] – také rozdíly. Ještě před provedením analýzy určujících aspektů otázek položených předkládajícími soudy tudíž považuji za vhodné posoudit zvláštnosti obou sporů v původním řízení.

17 — C-200/02, EU:C:2004:639.

18 — C-34/09, EU:C:2011:124.

19 — Například viz rozsudek Betriu Montull (C-5/12, EU:C:2013:571, bod 40 a citovaná judikatura).

20 — Tamtéž (bod 41 a citovaná judikatura).

21 — C-200/02, EU:C:2004:639.

22 — C-34/09, EU:C:2011:124.

1. Zvláštnosti projednávaných věcí

59. Situace, jež jsou předmětem sporů v původních řízeních, mají především společné to, že účastníky původních řízení jsou státní příslušníci třetích států, jež jsou rodiči občanů Unie nízkého věku, bydlících ve vlastním členském státě, přičemž tito rodiče mají tyto děti ve výlučné péči. Tyto děti, které jsou občany Unie, dále celý život bydlely v příslušném členském státě. Konečně jak A. Rendón Marín, tak i CS byli odsouzeni k trestu odnětí svobody v délce devíti měsíců pro A. Rendón Marína a dvanácti měsíců pro CS.

60. Oba spory v původním řízení nicméně vykazují několik rozdílů. Tyto rozdíly spočívají zejména ve skutečnosti, že jedno z dotyčných dětí, dcera A. Rendón Marína, má bydliště v jiném členském státě, než je členský stát, jehož je státní příslušnicí, dále v typu dotčené vnitrostátní právní úpravy (zamítnutí povolení k pobytu ve Španělsku a rozhodnutí o vyhoštění ze Spojeného království) [23] a také ve stupni závažnosti protiprávního jednání, jehož se dopustili A. Rendón Marín a CS (odklad výkonu trestu odnětí svobody v délce devět měsíců, k němuž byl odsouzen A. Rendón Marín, a vykonání trestu odnětí svobody v délce dvanácti měsíců, jenž byl uložen CS).

61. Pokud jde zaprvé o *situaci dcery* A. Rendón Marína (polské státní příslušnosti), která se narodila ve Španělsku a nikdy tento členský stát neopustila, je nejprve potřeba určit, zda taková situace spadá do oblasti působnosti směrnice 2004/38, jak tvrdí řecká, italská a polská vláda a Komise. Tato analýza bude provedena níže [24].

62. Co se dále týče *typu předmětné vnitrostátní právní úpravy*, chtěl bych upřesnit několik specifických aspektů projednávaných věcí.

63. Ve věci C-165/14 vyplývá z písemností ve spise, jež má Soudní dvůr k dispozici, jakož i z toho, co A. Rendón Marín a španělská vláda uvedli na jednání, že v rozhodnutí subdelegace vlády v Malaze o zamítnutí povolení k pobytu ze dne 17. února 2014 se uvádí, že A. Rendón Marín je v souladu s čl. 28 odst. 3 cizineckého zákona ve spojení s článkem 24 prováděcího nařízení k cizineckému zákonu „povinen opustit Španělsko nejpozději do patnácti dnů od oznámení [rozhodnutí o zamítnutí žádosti]“.

64. Španělská vláda v tomto ohledu ve svých písemných i ústních vyjádřeních tvrdí, že uplatnění předmětných španělských právních předpisů a následně rozhodnutí o povinnosti opustit území nevedou k automatickému vyhoštění státního příslušníka třetího státu z důvodu, že má záznam v rejstříku trestů. Příslušní orgán musí totiž nejprve prokázat, že se dotčená osoba dopustila porušení cizineckého zákona, které je uvedeno v čl. 53 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, a následně zahájit sankční postup, který může případně vést k uložení sankce vyhoštění.

65. Alfredo Rendón Marín nicméně v tomto ohledu na jednání zdůraznil, že pokud osoba pobývající ve Španělsku nemá povolení k pobytu, dopouští se přestupku, jehož důsledkem může být sankce v podobě rozhodnutí o povinnosti opustit území.

66. Z poznatků předložených v předkládacím rozhodnutí v každém případě vyplývá, že zamítnutí vydat A. Rendón Marínovi povolení k pobytu ve Španělsku z důvodu, že má záznam v rejstříku trestů, by pro něho znamenalo nedobrovolné vycestování z území daného členského státu, a tedy i Unie, což by rovněž znamenalo, že z území Unie vycestují i jeho dvě děti.

23 — Pokud jde o situaci CS, je třeba podotknout, že na území Spojeného království vstoupila legálně jako manželka britského státního příslušníka s časově omezeným oprávněním k pobytu. Povolení k trvalému pobytu jí bylo v tomto členském státě vydáno později.

24 — Viz body 81 až 88 tohoto stanoviska.

67. Ve věci C-304/15 je – jak uvádí předkládající soud – potřeba zdůraznit, že podle předmětných právních předpisů Spojeného království ministr vnitra o vyhoštění osoby, která není britským občanem a byla uznána vinnou z trestného činu a odsouzena k trestu odnětí svobody na dobu nejméně dvanácti měsíců, rozhodnout musí [25].

68. Co se konečně týče *stupně závažnosti protiprávního jednání*, jehož se dopustili A. Rendón Marín a CS, považuji za užitečné poukázat na následující skutečnosti.

69. Ve věci C-165/14 z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že žádost o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností, kterou podal A. Rendón Marín, zamítlo generální ředitelství pro imigraci z *důvodu existence záznamu v rejstříku trestů*, a to na základě ustanovení čl. 31 odst. 5 cizineckého zákona. Jak nicméně vyplývá z bodu 27 tohoto stanoviska, byl výkon trestu odnětí svobody v délce devíti měsíců, k němuž byl A. Rendón Marín odsouzen, podmíněně odložen a k výkonu tohoto trestu nedojde. Kromě toho A. Rendón Marín v době vydání předkládacího rozhodnutí čekal na rozhodnutí o žádosti o zahlazení trestu [26].

70. Ve věci C-304/14 byla CS – na rozdíl od A. Rendón Marína – uznána vinnou z trestného činu, za nějž byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce dvanácti měsíců, a tento trest skutečně vykonala. Vzhledem k jejímu odsouzení a ke skutečnosti, že není britskou státní příslušnicí, bylo vůči ní mimoto vydáno rozhodnutí o vyhoštění ze Spojeného království [27].

71. S ohledem na zvláštnosti těchto dvou věcí by bylo potřeba zejména vyjasnit, zda situace A. Rendón Marína a jeho dětí, jakož i situace CS a jejího dítěte, spadají do oblasti působnosti unijního práva. V případě kladné odpovědi na tuto otázku se budu zabývat specifickou problematikou, kterou nadnesly předkládající soudy, a sice dopadem záznamu v rejstříku trestů A. Rendón Marína a CS na uznání práva pobytu.

2. Úvodní poznámky

72. Ve věcech v původním řízení se jedná o to, aby Soudní dvůr podal výklad unijního práva s cílem ověřit slučitelnost předmětných vnitrostátních právních předpisů s unijním právem v kontextu situací, které se týkají jednak práva nezletilých občanů Unie nízkého věku, kteří celý život bydleli ve svém členském státě, pobývat na území Unie, a v důsledku toho práva pobytu jejich rodičů, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a mají tyto děti ve výlučné péči, a jednak možnosti členského státu odmítnout udělit těmto státním příslušníkům třetích států povolení k pobytu nebo rozhodnout o jejich vyhoštění z důvodu, že mají záznam v rejstříku trestů.

73. V této souvislosti je vhodné se ještě před posouzením typů práva pobytu, jež Soudní dvůr přiznává rodinným příslušníkům občana Unie, ve stručnosti věnovat zásadě svěřených pravomocí v oblasti imigračního práva.

a) K zásadě svěřených pravomocí v oblasti imigračního práva

74. V oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva je Unie na základě čl. 4 odst. 2 písm. j) SFEU nadána sdílenou pravomocí s členskými státy. Cíle a podmínky výkonu této pravomoci jsou upřesněny v hlavě V části třetí SFEU. Článek 67 SFEU stanoví, že Unie rozvíjí společnou politiku v oblasti přistěhovalectví, která je založena na solidaritě mezi členskými státy a je spravedlivá vůči státním příslušníkům třetích států. Pro přijímání jakéhokoli opatření uvedeného v čl. 79 odst. 2 SFEU se tak

25 — Viz rovněž bod 13 tohoto stanoviska.

26 — Viz v tomto ohledu body 46 a 47 tohoto stanoviska.

27 — K závazné povaze tohoto rozhodnutí o vyhoštění viz body 13 a 67 tohoto stanoviska.

použije řádný legislativní postup [28]. Výkon pravomoci Unie po provedení testu subsidiarity má na členské státy preemptivní účinek. Členské státy jsou tedy v rozsahu zásahu Unie zbaveny vlastní pravomoci. Vzhledem k tomu, že pravomoc Unie v oblasti migrace je pravomocí harmonizační, liší se preemptivní účinek podle přesného rozsahu a intenzity zásadu Unie [29]. Společná pravidla jsou tedy přijímána prostřednictvím směrnic, jež mají členské státy povinnost provést, avšak členské státy mohou přijímat právní předpisy v otázkách, na něž se tyto směrnice nevztahují, a mohou se rovněž od společných pravidel odchýlit, pokud to směrnice umožňují. Za těchto podmínek si členské státy v zásadě zachovávají své pravomoci v oblasti imigračního práva.

75. Pokud jde na druhou stranu o situaci, v níž jsou sporná práva volného pohybu a pobytu na základě unijního práva, nesmí míra uvážení, již mají členské státy v oblasti přistěhovalectví, narušit uplatňování ustanovení o občanství Unie či volném pohybu, ačkoli se tato ustanovení týkají nejen situace občana Unie, ale i situace státního příslušníka třetího státu, který je jeho rodinným příslušníkem.

b) K typům práva pobytu, jež přiznává rodinným příslušníkům občana Unie Soudní dvůr

76. Je třeba poznamenat, že Soudní dvůr na základě Smluv uznal ve své judikatuře tři typy práva pobytu pro rodinné příslušníky občana Unie.

77. Pokud jde o první dva typy pobytu, je právem pobytu přiznávaným rodinným příslušníkům občana Unie právo pobytu *ve státě, jehož příslušníkem je občan Unie* [30]. První souvisí s právem na sloučení rodiny přiznaným občanovi v návaznosti na předchozí nebo současný výkon svobody pohybu a vycházejícím ze zákazu překážek [31]. Druhý vyplývá z užitečného účinku článku 20 SFEU a jeho cílem je zabránit tomu, aby byl občan připraven o možnost využít podstatné části práv, která mu přiznává občanství Unie [32]. Takové případy jsou výjimkou [33].

78. Třetí typ práva pobytu je přiznáván rodinným příslušníkům občana Unie v *hostitelském členském státě* [34]. Soudní dvůr totiž konstatoval, že občan Unie, který nikdy neopustil území členského státu, se může práv vyplývajících ze Smlouvy dovolávat v případě, že je státním příslušníkem jiného členského státu [35]. Toto právo pobytu opřel o užitečný účinek pobytového práva občana Unie [36].

79. Je třeba zdůraznit, že projednávané věci se týkají pouze druhého a třetího shora uvedeného typu práva pobytu [37].

80. Pokud jde o judikaturu, budu se nejprve zabývat otázkou, zda situace A. Rendón Marína a jeho dvou dětí, jakož i situace CS a jejího dítěte spadají do oblasti působnosti unijního práva, a zejména ustanovení Smlouvy týkajících se občanství Unie.

28 — Tento článek se vztahuje jak na legální, tak na nelegální přistěhovalectví.

29 — Protokol č. 25 o výkonu sdílených pravomocí stanoví, že „přijala-li Unie v některé oblasti opatření, vztahuje se rozsah tohoto výkonu jejích pravomocí pouze na prvky, které jsou upraveny předmětným aktem Unie, a tudíž se nevztahuje na celou oblast“.

30 — Viz mé stanovisko ve věci McCarthy a další (C-202/13, EU:C:2014:345).

31 — Viz rozsudky Singh (C-370/90, EU:C:1992:296); Carpenter (C-60/00, EU:C:2002:434); Eind (C-291/05, EU:C:2007:771), jakož i McCarthy a další (C-202/13, EU:C:2014:2450).

32 — Viz rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124).

33 — K výjimečné povaze tohoto typu situací viz rozsudky McCarthy (C-434/09, EU:C:2011:277, bod 47), Dereci a další (C-256/11, EU:C:2011:734, bod 64); Iida (C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).

34 — Toto povolení k pobytu bylo přiznáno rodičům občana Unie nízkého věku, ačkoli tito rodiče v zásadě nemohli uplatnit situaci vyživovaného předka, neboť nesplňovali podmínky pro povolení k pobytu uvedené ve směrnici Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu (která byla nahrazena a zrušena směrnicí 2004/38). Viz rozsudek Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, body 43 až 46).

35 — Viz rozsudek Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639). Viz rovněž rozsudek Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539).

36 — Viz rozsudek Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 45). Viz rovněž rozsudek Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 28).

37 — Viz body 77 a 78 tohoto stanoviska.

3. K právu pobytu, jež přiznává rodinným příslušníkům občana Unie hostitelský stát: analýza situace A. Rendón Marína a jeho dcery v rámci směrnice 2004/38

81. Volný pohyb osob představuje jednu ze základních svobod vnitřního trhu, která zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je v souladu se Smlouvou tato svoboda zajištěna [38].

82. Projevem práva osob na volný pohyb je přesun státního příslušníka členského státu, a tedy občana Unie, mimo vlastní členský stát. V projednávaných věcech však ani děti A. Rendón Marína, které mají španělskou a polskou státní příslušnost, ani dítě CS, které je britským státním příslušníkem, státní hranice nepřekročily. Z toho důvodu se tyto věci v zásadě netýkají práva občana Unie na volný pohyb z jednoho členského státu do druhého. Směrnice 2004/38 se totiž vztahuje na všechny občany Unie, kteří „se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky". Směrnice 2004/38 se tudíž v zásadě nepoužije v situacích, jako je případ A. Rendón Marína a jeho syna španělské státní příslušnosti a případ CS a jejího dítěte britské státní příslušnosti.

83. Španělská, řecká, italská a polská vláda se však spolu s Komisí domnívají, že situace dcery A. Rendón Marína, která má polskou státní příslušnost, je dítětem nízkého věku a pobývá v členském státě, jehož nemá státní příslušnost, do oblasti působnosti směrnice 2004/38 spadá. Tuto situaci totiž lze postavit na roveň té, která byla základem pro rozsudek Zhu a Chen [39].

84. Je proto třeba posoudit, zda vzhledem k okolnostem věci C-165/14 splňuje dítě nízkého věku, které je občanem Unie pobývajícím v členském státě, jehož není státním příslušníkem, podmínky stanovené směrnicí 2004/38.

a) Použitelnost směrnice 2004/38 na situaci A. Rendón Marína a jeho dcery

85. Podle bodu 3 odůvodnění směrnice 2004/38 je cílem této směrnice zjednodušení a posílení práva volného pohybu a pobytu všech občanů Unie. Východiskem pro určení, zda právo pobytu může být odůvodněné na základě této směrnice, je její článek 3. Tento článek je nadepsán „Oprávněné osoby" a v odstavci 1 stanoví, že tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří pobývají v jiném členském státě, než jehož jsou státními příslušníky, a na jejich rodinné příslušníky. Tato situace zjevně odpovídá situaci dcery A. Rendón Marína, která pobývá ve Španělsku, tedy v členském státě, jehož není státní příslušnicí.

86. V rozsudku Zhu a Chen [40] Soudní dvůr konstatoval, že situace dítěte nízkého věku, které je občanem Unie pobývajícím v jiném členském státě, než je členský stát, jehož je státním příslušníkem, které nikdy nevykonalo právo na volný pohyb, přesto spadá do oblasti působnosti ustanovení unijního práva v oblasti volného pohybu osob [41], zejména ustanovení směrnice 90/364, která byla nahrazena a zrušena směrnicí 2004/38. V rámci své argumentace Soudní dvůr zdůraznil, že situace státního příslušníka členského státu, který se narodil v hostitelském členském státě a nepoužil práva na volný pohyb, nemůže být z důvodu této pouhé skutečnosti postavena na roveň čistě vnitrostátní situaci,

38 — Viz bod 2 odůvodnění směrnice 2004/38.

39 — C-200/02, EU:C:2004:639.

40 — C-200/02, EU:C:2004:639.

41 — Tamtéž, body 19, 20 a 25 až 27. Připomínám, že Soudní dvůr již v rozsudku Baumbast a R (C-413/99, EU:C:2002:493, bod 75) uznal, že „jestliže děti požívají právo pobytu v hostitelském členském státě, aby zde získaly obecné vzdělání v souladu s článkem 12 nařízení [Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15)], musí být toto ustanovení vykládáno tak, že umožňuje rodiči, který o tyto děti skutečně pečuje, bez ohledu na jeho státní příslušnost, s nimi pobývat za účelem usnadnění výkonu tohoto práva, a to nehledě ke skutečnosti, že rodiče dětí se v mezidobí rozvedli nebo že rodič, který je občanem Evropské unie, již není migrujícím pracovníkem v hostitelském členském státě".

čímž by uvedený státní příslušník byl zbaven výhod, které mu v hostitelském členském státě vyplývají z ustanovení unijního práva v oblasti volného pohybu a pobytu osob [42]. Soudní dvůr rovněž zdůraznil, že právo pobývat na území členských států stanovené v čl. 21 odst. 1 SFEU je přiznáno přímo každému občanu Unie jasným a přesným ustanovením Smlouvy [43].

87. Dcera A. Rendón Marína má v konečném důsledku jakožto státní příslušnice členského státu, a tedy občanka Unie, právo dovolávat se ustanovení čl. 21 odst. 1 SFEU. Podle Soudního dvora je však toto právo občanů Unie pobývat na území jiného členského státu přiznáno s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvě a v opatřeních přijatých k jejímu provedení [44], přičemž při uplatnění těchto omezení a podmínek musí být dodržovány meze uložené unijním právem a toto uplatnění musí být v souladu s obecnými zásadami tohoto práva, zejména se zásadou proporcionality [45].

88. Za těchto okolností zastávám názor, že v projednávané věci je dceři A. Rendón Marína v zásadě přiznáno právo pobytu ve Španělsku článkem 21 odst. 1 SFEU a směrnicí 2004/38. Je nicméně nutno ještě posoudit, zda se práva pobytu může dovolávat A. Rendón Marín jakožto předek v přímé linii a státní příslušník třetího státu.

89. Odvozené právo pobytu totiž lze A. Rendón Marínovi přiznat pouze, pokud jeho nezletilá dcera nízkého věku, která je občankou Unie, splňuje podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 [46]. V tomto ustanovení se zejména stanoví, že občan Unie musí mít pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a být účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, přičemž ověření této skutečnosti je věcí předkládajícího soudu.

90. V tomto ohledu nejprve připomínám, že Soudní dvůr již rozhodl, že ačkoli občan Unie musí mít dostatečné prostředky, nestanoví unijní právo byť i sebemenší požadavek na původ těchto prostředků, které mohou být poskytovány například státním příslušníkem třetího státu, který je rodičem dotčených občanů nízkého věku [47]. Soudní dvůr tudíž konstatoval, že „odmítnutím umožnit rodiči, který je státním příslušníkem členského státu nebo třetího státu a skutečně se stará o nezletilého občana Unie, aby s tímto občanem pobýval v hostitelském členském státě, by právo pobytu posledně uvedené osoby bylo zbaveno veškerého užitečného účinku, jelikož *požívání* práva pobytu dítětem nízkého věku nezbytně znamená, že toto dítě má právo být doprovázeno osobou, která jej skutečně vychovává, a tudíž že tato osoba s ním po dobu tohoto pobytu může pobývat v hostitelském členském státě“ [48]. Soudní dvůr tedy konstatoval, že pokud článek 21 SFEU a směrnice 2004/38 přiznávají právo pobytu v hostitelském členském státě státnímu příslušníku jiného členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku a splňuje podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice, umožňují tatáž ustanovení rodiči, který tohoto státního příslušníka skutečně vychovává, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě [49].

42 — Rozsudek Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 19).

43 — Tamtéž, bod 26.

44 — Tamtéž, bod 26.

45 — Například viz rozsudek Baumbast a R, C-413/99, EU:C:2002:493, bod 91.

46 — Ze spisu, jenž má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že dcera A. Rendón Marína se narodila ve Španělsku v roce 2003. Nemohu tedy vyloučit, že nabyla právo trvalého pobytu v tomto členském státě v souladu s čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38. V takovém případě – jak správně uvádí polská vláda – by její právo k pobytu nepodléhalo podmínkám stanoveným v kapitole III této směrnice, zejména v čl. 7 odst. 1 písm. b).

47 — Rozsudky Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 30), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 27).

48 — Rozsudky Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 45) , jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 28). Zvýrazněno autorem tohoto stanoviska.

49 — Rozsudky Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, body 46 a 47) , jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 29).

91. V projednávané věci vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že se dětem dostává náležité péče a školního vzdělání. Otec těchto dětí tedy podle všeho zajišťuje řádně jejich výživu. Španělská vláda kromě toho na jednání uvedla, že jsou A. Rendón Marín a jeho děti účastníky zdravotního pojištění podle španělských právních předpisů. Vzhledem k výše uvedenému je věcí předkládajícího soudu, aby zjistil, zda má dcera A. Rendón Marína sama nebo prostřednictvím svého otce dostatečné prostředky a zdravotní pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38.

92. Za těchto okolností mám za to, že situace A. Rendón Marína a jeho dcery v zásadě spadá do oblasti působnosti článku 21 SFEU a směrnice 2004/38.

b) Dopady záznamu v rejstříku trestů na uznání odvozeného práva pobytu s ohledem na články 27 a 28 směrnice 2004/38

93. Nyní je potřeba posoudit, zda odvozené právo pobytu, které A. Rendón Marín má, může být omezeno na základě takového ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, které získání původního povolení k pobytu *automaticky* podmiňuje neexistencí záznamu v rejstříku trestů ve Španělsku nebo v zemích, v nichž před tím pobýval.

94. Domnívám se, že tomu tak není, a to z následujících důvodů.

95. Z ustálené judikatury vyplývá, že jakékoli omezení práva pohybu a pobytu představuje odchylku od základní zásady volného pohybu osob, která musí být chápána striktně a jejíž dosah nemůže být určován jednostranně každým členským státem [50]. Aby tudíž unijní právo nebránilo zamítnutí žádosti A. Rendón Marína o povolení k pobytu, musí být ustanovení dotčené v původním řízení slučitelné s omezeními a podmínkami stanovenými unijním normotvůrcem.

96. Pokud jde v první řadě o odchylky z práva pobytu pro A. Rendón Marína, Soudní dvůr soustavně připomíná pravidla obsažená v článku 27 směrnice 2004/38 [51]. V odstavci 1 tohoto článku se stanoví, že členský stát smí omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Takové odchylky jsou však vymezeny velmi úzce. Jak vyplývá z čl. 27 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 2004/38, musí být opatření omezující volný pohyb a pobyt občana Unie nebo jeho rodinného příslušníka v souladu se zásadou proporcionality a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby [52]. V tomto ustanovení se rovněž uvádí, že předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. V článku 27 odst. 2 druhém pododstavci téže směrnice se stanoví, že osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti [53]. Toto ustanovení upřesňuje, že odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná [54].

50 — Například viz rozsudky van Duyn (41/74, EU:C:1974:133, bod 18), Bonsignore (67/74, EU:C:1975:34, bod 6), Rutili (36/75, EU:C:1975:137, bod 27), Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 33), Calfa (C-348/96, EU:C:1999:6, bod 23), Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, body 64 a 65), Komise v. Španělsko (C-503/03, EU:C:2006:74, bod 45); Komise v. Německo (C-441/02, EU:C:2006:253, bod 34) , jakož i Komise v. Nizozemsko (C-50/06, EU:C:2007:325, bod 42).

51 — Viz zprávu Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států [COM(2008) 840 final , s. 8], v níž se uvádí, že „[k]apitola VI směrnice zavádí právo členských států odepřít vstup nebo vyhostit občany [Unie] a jejich rodinné příslušníky, ale za přísných hmotných a procesních záruk, které zajišťují, že je dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi zájmy členských států a občany [Unie].“ Co se týče zejména zamítnutí práva na vstup na území členského státu občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří jsou státními příslušníky třetího státu, viz rozsudek Komise v. Španělsko (C-503/03, EU:C:2006:74, body 43 a 45).

52 — Viz v tomto ohledu mimo jiné rozsudky Bonsignore (67/74, EU:C:1975:34, bod 6) a Komise v. Německo (C-441/02, EU:C:2006:253, bod 93).

53 — Viz mimo jiné rozsudky Rutili (36/75, EU:C:1975:137, bod 28), Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 35), Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 66), jakož i Jipa (C-33/07, EU:C:2008:396, bod 23).

54 — Viz v tomto ohledu rozsudek Bonsignore (67/74, EU:C:1975:34, bod 7).

97. Domnívám se tudíž, že situace A. Rendón Marína nesplňuje podmínky zmíněné v bodech 95 a 96 tohoto stanoviska. V tomto ohledu je zapotřebí připomenout, že právní úprava, která je předmětem původního řízení, *automaticky* a bez jakékoli možnosti odchýlení podmiňuje získání původního povolení k pobytu neexistencí záznamu v rejstříku trestů ve Španělsku či v zemích, v nichž dotčená osoba dříve pobývala.

98. V projednávané věci se – jak vyplývá z bodu 69 tohoto stanoviska – v předkládacím rozhodnutí uvádí, že na základě této právní úpravy byla žádost A. Rendón Marína o povolení přechodného pobytu z důvodu mimořádných okolností zamítnuta v důsledku existence záznamu v rejstříku trestů. Povolení k pobytu tedy bylo zamítnuto automaticky, aniž byla zohledněna konkrétní situace žalobce v původním řízení, tedy aniž bylo posouzeno jeho osobní chování či případné aktuální nebezpečí, které tento žalobce představuje pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost. Polská vláda rovněž v těchto písemných vyjádřeních zdůraznila, že v předkládacím rozhodnutí nic nenaznačuje, že by tyto okolnosti byly posouzeny či vyhodnoceny.

99. V souvislosti s posouzením relevantních okolností poznamenávám, že ze spisu, jejž má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že A. Rendón Marín byl odsouzen za protiprávní jednání, jehož se dopustil v roce 2005. Toto dřívější trestní odsouzení může samo o sobě odůvodnit zamítnutí povolení k pobytu pouze tehdy, pokud „kromě narušení společenského pořádku, které představují všechna porušení práva“, jeho chování představovalo „skutečn[é], aktuální[…] a dostatečně závažn[é] ohrožení některého základního zájmu společnosti“ [55].

100. Soudní dvůr navíc konstatoval, že podmínka týkající se existence aktuálního ohrožení musí být v zásadě splněna v době přijetí předmětného opatření [56], což podle všeho není případ projednávané věci. Ze skutečnosti, že výkon trestu, který byl A. Rendón Marínovi uložen, byl podmíněně odložen, totiž dovozuji, že A. Rendón Marín trest odnětí svobody nevykonal.

101. Pokud jde ve druhé řadě o případné vyhoštění A. Rendón Marína, připomínám, že je nutno jednak vzít v úvahu základní práva, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje, zejména právo na respektování soukromého a rodinného života, jak je stanoveno v článku 7 Listiny a v článku 8 EÚLP [57], a jednak respektovat zásadu proporcionality.

102. Pro účely posouzení, zda je vyhošťovací opatření opatřením přiměřeným sledovanému cíli, v projednávané věci ochraně veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, je tudíž nutno vzít v úvahu kritéria stanovená v čl. 28 odst. 1 směrnice 2004/38, a to délku pobytu dotyčné osoby na území hostitelského členského státu, její věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenskou a kulturní integraci v hostitelském členském státě a intenzitu vazeb na zemi původu. V rámci zásady proporcionality považuji také za důležité posoudit stupeň závažnosti protiprávního jednání.

103. Konečně je třeba zdůraznit, že bod 23 [58] odůvodnění směrnice 2004/38 zmiňuje potřebu zvláštní ochrany pro osoby, jež se skutečně integrovaly do hostitelského členského státu.

55 — Například viz rozsudky Rutili (36/75, EU:C:1975:137, bod 28), Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 35), Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 66), a Jipa (C-33/07, EU:C:2008:396, bod 23). Připomínám, že všechna tato kritéria jsou kumulativní. Viz sdělení sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38 COM(2009) 313 final, s. 11.

56 — Například viz rozsudky Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 28), a Komise v. Španělsko (C-503/03, EU:C:2006:74, bod 44).

57 — V tomto smyslu viz rozsudek Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 52).

58 — V citovaném bodě se uvádí, že „[v]yhoštění občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti představuje opatření, které může vážně ohrozit osoby, jež se poté, co využily práv a svobod přiznaných jim Smlouvou, skutečně integrovaly do hostitelského členského státu.“.

104. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem docházím k závěru, že směrnicí 2004/38 stanovené podmínky uplatnění výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, tak jak je vykládá Soudní dvůr, nejsou splněny, a že tato výhrada nemůže v projednávané věci zakládat takové omezení práva pobytu, jako je omezení vyplývající z právní úpravy dotčené v původním řízení. V každém případě je věcí předkládajícího soudu, aby toto ověřil s ohledem na veškeré výše uvedené aspekty.

c) Dílčí závěr ve věci C-165/14

105. Na základě všech výše uvedených úvah navrhuji, aby Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2004/38 se vztahuje na situaci A. Rendón Marína a jeho dcery polské státní příslušnosti. V důsledku toho je nutno článek 21 SFEU a směrnici 2004/38 vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilého dítěte – občana Unie –, které má v péči a jež s ním bydlí v hostitelském členském státě, pokud má tento rodič záznam v rejstříku trestů.

4. K právu pobytu přiznanému rodinným příslušníkům občana Unie v členském státě, jehož je občan Unie státním příslušníkem: analýza situace A. Rendón Marína a jeho dětí, jakož i CS a jejího dítěte

106. Situace A. Rendón Marína a jeho dcery polské státní příslušnosti podle mého názoru spadá do oblasti působnosti směrnice 2004/38. Ovšem pro případ, že by předkládající soud při kontrole podmínek stanovených touto směrnicí dospěl k závěru, že tyto podmínky nejsou splněny, provedu v souladu se zásadou stanovenou v rozsudku Ruiz Zambrano [59] analýzu situace A. Rendón Marína a jeho dětí společně se situací CS a jejího dítěte.

a) Občanství Unie v judikatuře Soudního dvora

107. Z článku 20 SFEU, který přiznává každé osobě, jež má státní příslušnost členského sátu, občanství Unie [60], vyplývá, že státní příslušnost členského státu je podmínkou požívání statusu občana Unie. Tento status představuje od jeho zavedení do Smluv [61] status všech státních příslušníků členských států [62]. Legitimizoval proces evropské integrace posílením účasti občanů [63]. Soudní dvůr v tomto ohledu opakovaně připomněl předurčení občanství Unie k tomu, aby bylo základním statusem státních příslušníků členských států [64].

59 — C-34/09, EU:C:2011:124.

60 — Rozsudky D'Hoop (C-224/98, EU:C:2002:432, bod 27) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124, bod 40).

61 — Pokud jde o konstatování Soudního dvora v rozsudku Grzelczyk (C-184/99, EU:C:2001:458, bod 31), usoudila generální advokátka E. Sharpston, že „[d]ůsledky tohoto prohlášení jsou […] stejně důležité a dalekosáhlé jako důsledky dřívějších milníků judikatury Soudního dvora. Jsem totiž toho názoru, že popis občanství Unie učiněný Soudním dvorem ve věci Gryzelczyk [C-184/99, EU:C:2001:458)] je potenciálně stejně důležitý jako jeho zásadní prohlášení ve věci Van Gend en Loos [(26/62, EU:C:1963:1)], že ‚Společenství představuje nový právní řád mezinárodního práva, v jehož prospěch Státy omezily svá suverénní práva […] a mezi jehož subjekty patří nejen členské státy, ale také jejich státní příslušníci' ". Viz stanovisko generální advokátky E. Sharpston ve věci Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2010:560, bod 68).

62 — K dosahu občanství Unie po Maastrichtské smlouvě viz O'Leary, S., *The evolving Concept of Community Citizenship, From the Free Movement of Persons to Union Citizenship*, Haag, Londýn, Boston (Kluwer), 1996.

63 — Viz mé stanovisko ve věci McCarthy a další (C-202/13, EU:C:2014:345, body 39 a 40).

64 — Například viz rozsudky Grzelczyk (C-184/99, EU:C:2001:458, bod 31), D'Hoop (C-224/98, EU:C:2002:432, bod 28), Baumbast a R (C-413/99, EU:C:2002:493, bod 82), Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, bod 22), Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 65), Pusa (C-224/02, EU:C:2004:273, bod 16), Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 25), Bidar (C-209/03, EU:C:2005:169, bod 31), Komise v. Rakousko (C-147/03, EU:C:2005:427, bod 45), Schempp (C-403/03, EU:C:2005:446, bod 15), Španělsko v. Spojené království (C-145/04, EU:C:2006:543, bod 74), Komise v. Nizozemsko (C-50/06, EU:C:2007:325, bod 32), Huber (C-524/06, EU:C:2008:724, bod 69), Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104), Prinz a Seeberger (C-523/11 a C-585/11, EU:C:2013:524, bod 24), jakož i Martens (C-359/13, EU:C:2015:118, bod 21).

108. Základní svoboda pohybu a pobytu v celé Unii je navázána na status občana Unie [65]. Tento status jakožto „osobní status nadaný nadnárodním dosahem“ vytvořil podmínky nutné ke vzájemnému uznání, a tedy vzájemnému poznání společností členských států a jejich občanů [66], jehož vývoj spadá do zvláštního rámce konkrétních vztahů státních příslušníků členských států s vnitrostátními orgány [67]. Jsou to právě tyto vztahy, jež dotyčným státním příslušníkům umožnily dožadovat se práv na základě statusu občana Unie. Uznáním těchto práv sehrála judikatura Soudního dvora hlavní, ba dokonce rozhodující roli v utváření tohoto základního statusu, který dnes představuje zásadní prvek evropské identity občanů [68].

109. Soudní dvůr mezi práva přiznaná občanům Unie [69] zařadil nejprve právo na rovné zacházení nad rámec ustanovení o volném pohybu pracovníků [70]. Poté jim v rámci práva na volný pohyb na území Unie přiznal právo pobytu a právo na rovné zacházení ve srovnání se státními příslušníky hostitelského členského státu [71]. Nakonec vyložil ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu pracovníků ve světle občanství Unie [72].

110. Tato rozsáhlá judikatorní práce, jejímž prostřednictvím dal Soudní dvůr občanství Unie skutečnou náplň, postupně probíhala a stále probíhá v úzké spolupráci s vnitrostátními soudy v rámci řízení o předběžné otázce. Po celou dobu této spolupráce sledoval Soudní dvůr jednotnou linii judikatury, jež významným způsobem přispěla ke zformování základního statusu občana Unie.

111. V rámci projednávaných věcí jsou relevantní zejména tři posuny v judikatuře Soudního dvora, a sice rozsudky Zhu a Chen [73], Rottmann [74] a Ruiz Zambrano [75].

112. V rozsudku Zhu a Chen [76], na nějž jsem již odkázal v bodech 86 a 87 tohoto stanoviska, Soudní dvůr v situaci, kdy dítě, které je občanem Unie, nikdy neopustilo Spojené království [77], konstatoval, že toto dítě nemohlo bez přítomnosti a pomoci svých rodičů plně a účinně využívat práva, které mělo jakožto občan Unie.

65 — V tomto smyslu viz Lenaerts, K. a Gutièrrez-Fons, J. A., „Ruiz-Zambrano (C-34/09) o de la emancipación de la Ciudadanía de la Unión de los límites inherentes a la libre circulación“, *Revista española de derecho europeo*, č. 40, 2011, s. 493 až 521, s. 518.

66 — Občanství Unie „[p]ředpokládá existenci pouta politické povahy mezi evropskými občany, ačkoli se nejedná o vztah náležitosti k určitému národu. Toto politické pouto naopak spojuje evropské národy. Spočívá na vzájemném závazku otevřít svá příslušná politická společenství ostatním evropským občanům a vytvořit novou formu občanské a politické solidarity na evropské úrovni. Nevyžaduje existenci národa, ale je založeno na existenci evropského politického prostoru, který dává vznik právům a povinnostem“. Viz stanovisko generálního advokáta Poiarese Madura ve věci Rottmann (C-135/08, EU:C:2009:588, bod 23).

67 — V tomto smyslu viz Azoulai, L., „La citoyenneté européenne, un statut d'intégration sociale“, *Chemins d'Europe. Mélanges en l'honneur de Jean Paul Jacqué*, 2010, s. 2 až 28.

68 — Viz mé stanovisko ve věci McCarthy a další (C-202/13, EU:C:2014:345, body 39 a 40).

69 — Viz v tomto ohledu Azoulai, L., *op. cit.*, s. 6.

70 — Viz mimo jiné rozsudek Martínez Sala (C-85/96, EU:C:1998:217).

71 — Viz mimo jiné rozsudky Baumbast a R (C-413/99, EU:C:2002:493), Trojani (C-456/02, EU:C:2004:488), jakož i Bidar (C-209/03, EU:C:2005:169).

72 — Viz mimo jiné rozsudky Collins (C-138/02, EU:C:2004:172), Ioannidis (C-258/04, EU:C:2005:559), jakož i Vatsouras a Koupatantze (C-22/08 a C-23/08, EU:C:2009:344).

73 — C-200/02, EU:C:2004:639.

74 — C-135/08, EU:C:2010:104.

75 — C-34/09, EU:C:2011:124.

76 — C-200/02, EU:C:2004:639.

77 — V rozsudku Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) se dítě narodilo v regionu Spojeného království (Severní Irsko) a tím, že odcestovalo do Cardiffu (Wales), se přemístilo pouze v rámci této země.

113. V rozsudku Rottmann [78] Soudní dvůr upřesnil, že použitelnost unijního práva není podmíněna existencí přeshraničního prvku [79]. Soudní dvůr však poté, co potvrdil pravomoc členských států v oblasti nabývání a pozbývání státní příslušnosti [80], připomněl, že „[s]kutečnost, že některá oblast spadá do pravomoci členských států, […] nebrání tomu, aby v situacích, na které se uplatní právo Unie, musela dotyčná vnitrostátní pravidla toto právo respektovat“ [81]. V této souvislosti se opřel o judikaturu, která je v tomto smyslu ustálená a která se týká situací, v nichž byly právní předpisy přijaté v oblasti spadající do vnitrostátní pravomoci posuzovány ve světle unijního práva [82]. Tyto situace tudíž vzhledem k tomu, že spadají do oblasti působnosti unijního práva, musí být s tímto právem v souladu a musí být podrobeny kontrole Soudního dvora. Status občana Unie totiž nesmí totiž být zbaven užitečného účinku, a práva, která přiznává, tudíž nesmí být narušena opatřeními jednotlivých států [83]. To samozřejmě neznamená, že členské státy pozbyly pravomoci v oblasti státní příslušnosti. Členské státy nicméně musí při výkonu svých pravomocí v oblasti státní příslušnosti dodržovat unijní právo [84]. Členské státy jsou, jinými slovy, právě při výkonu svých pravomocí povinny dbát na to, aby unijní právo neztratilo užitečný účinek.

114. V rozsudku Rottmann [85] tedy Soudní dvůr konstatoval, že status občana Unie, který přiznává článek 20 SFEU, je natolik zásadní, že situace, která se dotýká občana Unie a jež může vést ke *ztrátě* tohoto statusu a práv s ním souvisejících, „spadá *svojí povahou a důsledky* do práva Unie“ [86]. Tato poslední věta [87] ve mně evokuje kritéria, jež stanovil Soudní dvůr v rozsudku Ruiz Zambrano [88], kde konstatoval, že unijní právo brání opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou *připraveni*

78 — C-135/08, EU:C:2010:104, body 38 až 42. Připomínám, že Soudní dvůr se v tomto rozsudku vyslovil k opatření, jímž členský stát (v dané věci Spolková republika Německo, spolková země Bavorsko) měl v úmyslu odejmout německé občanství, jež získal J. Rottmann udělením na základě podvodného jednání, když opustil Rakousko a přesunul se do Německa. Německá a rakouská vláda, jakož i Komise, nicméně uplatňovaly, že „[o]kolnost, že dotyčný, tak jako ve věci v původním řízení, využil před tím, než mu bylo uděleno státní občanství, své právo volného pohybu, nemůže sama o sobě představovat přeshraniční prvek, který by mohl sehrát roli, pokud jde o zrušení aktu, jímž bylo žalobci v původním řízení uděleno státní občanství“. Při přezkumu této argumentace Soudní dvůr souhlasil, že nezohlední dřívější výkon práva volného pohybu ze strany J. Rottmanna, a vzal do úvahy budoucnost, a nikoli minulost. V tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky E. Sharpston ve věci Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2010:560, bod 94).

79 — Rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 48). Tato věc nebyla první, jež se týkala občanství Unie a v níž byl aspekt fyzického přesunu přes hranice buď obtížně rozpoznatelný, nebo jednoduše neexistující. Rozsudek Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539) se totiž týkal již rodičů, jeden se španělskou a druhý s belgickou státní příslušností, kteří se usadili v Belgii, avšak jejichž dvě děti, jež měly dvojí státní příslušnost, španělskou a belgickou, a jejichž příjmení bylo předmětem sporu v řízení, se narodily v Belgii a nikdy tento členský stát neopustily. Stejně tak v rozsudku Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) dítě nikdy neopustilo Spojené království. V tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky E. Sharpston ve věci Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2010:560, bod 77). Viz rovněž rozsudky Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539), jakož i Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639).

80 — Rozsudky Micheletti a další (C-369/90, EU:C:1992:295, bod 10), Mesbah (C-179/98, EU:C:1999:549, bod 29), Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 37), jakož i Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 39).

81 — Rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 41).

82 — V tomto smyslu viz rozsudky Bickel a Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, bod 17) (pokud jde o vnitrostátní právní úpravu v trestní oblasti a trestní řízení), Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, bod 25) (pokud jde o vnitrostátní právní úpravu, jíž se řídí jméno osoby), Schempp (C-403/03, EU:C:2005:446, bod 19) (pokud jde o vnitrostátní právní úpravu týkající se přímých daní), jakož i Španělsko v. Spojené království (C-145/04, EU:C:2006:543, bod 78) (pokud jde o vnitrostátní právní úpravu určující, kdo má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu). Rozsudek Kaur (C-192/99, EU:C:2001:106), týkající se definice pojmu „státní příslušník“, byl předmětem komentáře, podle kterého „[…] Soudní dvůr […] rozhodl, že členské státy při výkonu svých pravomocí v oblasti státní příslušnosti musí brát náležitě v úvahu právo Evropské unie. Význam tohoto dodržování vyplývá ze zásadního rozsudku ve věci Rottmann [(C-135/08, EU:C:2010:104)]“, viz Barnard, C., *The Substantive Law of the EU. The Four Freedoms*, Oxford University Press, Oxford, 2010, 4. vydání, s. 476.

83 — K tomuto rozsudku viz publikaci Mengozzi, P., „Complémentarité et coopération entre la Cour de justice de l'Union européenne et les juges nationaux en matière de séjour dans l'Union des citoyens d'États tiers“, *Il Diritto dell'Unione Europea*, 1/2013, s. 29 až 48,a zejména s. 34.

84 — Rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 45 a citovaná judikatura). Pro doktrinální analýzu judikatury v této oblasti viz též Pudzianowska, D., „Warunki nabycia i utraty obywatelstwa Unii Europejskiej. Czy dochodzi do autonomizacji pojęcie obywatelstwa Unii?“, *Ochrona praw obywatelek i obywateli Unii Europejskiej*, eds. Baranowska, G., Bodnar, A., Gliszczyńska-Grabias, A., Varšava, 2015, s. 141 až 154.

85 — C-135/08, EU:C:2010:104.

86 — Zvýrazněno autorem tohoto stanoviska. Rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, body 39 až 46). Viz v tomto ohledu Mengozzi, P., *op. cit.*, s. 33.

87 — C-135/08, EU:C:2010:104, bod 42.

88 — C-34/09, EU:C:2011:124, bod 42.

o možnost *skutečně využívat podstatné části práv* plynoucích ze Smluv. Domnívám se, že výraz „připravit o využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie“ odpovídá výrazu „svou povahou a důsledky ztratit status občana“. První z výrazů je totiž zcela pokryt výrazem druhým. K podobnosti obou výrazů se ještě vrátím níže [89].

115. Dosah ochrany občanství Unie byl vymezen v rozsudku Rottmann [90] a upřesněn v rozsudku Ruiz Zambrano [91], v němž Soudní dvůr uznal právo pobytu státních příslušníků třetích států, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Unie, jenž nikdy nevyužil práva na volný pohyb.

116. Rozsudek Ruiz Zambrano [92] patří k linii judikatury, jejímž cílem je uznat práva, jichž se domáhají státní příslušníci členských států, kteří [93] – jakožto občané Unie – vyjadřují potřebu požívat právní ochrany a požadavek integrace nejen do hostitelského členského státu [94], ale také do vlastního členského státu. Skutečnost, že je státním příslušníkům členských států přiznán tak zásadní status, jako je občanství Unie, podle Soudního dvora znamená, že unijní právo brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je připravit občany Unie o možnost *skutečně využívat podstatné části práv*, jež čerpají z tohoto statusu. Tak by tomu bylo v případě, že by státnímu příslušníku třetího státu, který má sám v péči své děti nízkého věku, jež jsou občany Unie, bylo zamítnuto právo pobytu v členském státě, v němž mají tyto děti bydliště a jehož jsou státními příslušníky, pokud toto opatření vede k tomu, že i tyto děti musí opustit území Unie [95].

117. Tento závěr Soudního dvora, který byl v oblasti doktríny předmětem řady protichůdných hodnocení, není očividně náhodný. V tomto ohledu se omezím na zdůraznění, že tento rozsudek je výsledkem výrazného judikatorního vývoje [96], který vytvořil základy [97] pro řešení zvolené Soudním dvorem v rozsudku Ruiz Zambrano [98]. Tento vývoj judikatury je podle mého názoru výsledkem jednak úzké spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, a jednak příznivého a zároveň logického rozvoje společnosti v členských státech a společnosti evropské jako celku, jejíž státní příslušníci pouze začleňují do svého života status občana Unie, který jim přiznává Smlouva. Tento status tyto státní příslušníky spojuje jakožto národy jedné Evropy, která jim základě občanské a politické solidarity, jež se dosud stále utváří, ale jež je v globalizovaném politickém, hospodářském a sociálním kontextu nezbytná, přiznává práva a ukládá povinnosti, které vnitrostátní orgány nemohou neodůvodněně omezovat [99]. Tvrzení, že státní příslušníci členských států jsou občany Unie, v těchto zároveň vyvolává v těchto osobách očekávání a vymezuje práva a povinnosti [100].

89 — Viz body 125 a násl. tohoto stanoviska.

90 — C-135/08, EU:C:2010:104. K tomuto rozsudku viz Kochenov, D., a Plender, R., „EU Citizenship: From an Incipient Form to an Incipient Substance?“ *The Discovery of the Treaty Text*, *European Law Review*, roč. 37, č. 4, s. 369 až 396.

91 — C-34/09, EU:C:2011:124.

92 — C-34/09, EU:C:2011:124.

93 — Viz bod 109 tohoto stanoviska.

94 — Viz bod 18 odůvodnění směrnice 2004/38.

95 — Body 42 až 45.

96 — Viz zejména rozsudky Micheletti a další (C-369/90, EU:C:1992:295); Singh (C-370/90, EU:C:1992:296); Bickel a Franz (C-274/96, EU:C:1998:563); Kaur (C-192/99, EU:C:2001:106); D'Hoop (C-224/98, EU:C:2002:432); Baumbast a R (C 413/99, EU:C:2002:493); Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539); Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639); Schempp (C-403/03, EU:C:2005:446); Španělsko v. Spojené království (C-145/04, EU:C:2006:543), jakož i Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104).

97 — Pokud jde o rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104), viz Lenaerts, K., „The concept of EU citizenship in the case law of the European Court of Justice“, *ERA Forum*, 2013, s. 369 až 583, a zejména s. 575, kde je uedeno, že „[t]ento rozsudek připravil půdu pro vydání rozsudku Ruiz Zambrano [(C-34/09, EU:C:2011:124)] Soudním dvorem […]“. Viz rovněž Barnard, C., *op. cit.*, s. 424, který uvádí, že „[n]ení pochyb o tom, že tento rozsudek Soudního dvora, zejména jeho bod 42, předurčil zásadní a velmi kontroverzní rozsudek, jenž byl vydán ve věci Ruiz Zambrano [(C-34/09, EU:C:2011:124)]“.

98 — C-34/09, EU:C:2011:124.

99 — Je například zapotřebí připomenout, že podle Soudního dvora nebyla ve věci, ve které byl vydán rozsudek García Avello (C-148/02, EU:C:2003:539) „ani tak významná skutečnost, že rozdílná příjmení ve věci García Avello byla důsledkem dvojí státní příslušnosti dotčených osob, nýbrž skutečnost, že tyto rozdíly mohly dotyčným občanům Unie přivodit *značné nevýhody*, jež představovaly narušení volného pohybu, které mohlo být odůvodněno jen tehdy, bylo-li založeno na objektivních úvahách a bylo-li přiměřené vzhledem k legitimně sledovanému cíli“. Viz rozsudek McCarthy (C-434/09, EU:C:2011:277, bod 52) a v tomto smyslu i rozsudek Grunkin a Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, body 23, 24 a 29). Zvýrazněno autorem tohoto stanoviska.

100 — Sarmiento, D., a Sharpston, E., „European Citizenship and its New Union: time to move on?“ in D. Kochenov (ed.), *EU Citizenship and Federalism: The Role of Rights*, Cambridge University Press (dosud nevydáno).

118. V rámci tohoto vývoje bylo kritérium stanovené v rozsudku Ruiz Zambrano [101], podle něhož článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, jejichž účinkem je to, že občané Unie jsou připraveni o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie, potvrzeno Soudním dvorem v pozdějších rozsudcích [102]. Soudní dvůr upřesnil dosah tohoto ustanovení, když konstatoval, že se uplatní na „velmi zvláštní situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích zemí a že dotyčný občan Unie nevyužil své svobody pohybu, nemůže být výjimečně státnímu příslušníku třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, odepřeno právo pobytu, aniž by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, kterého tento občan požívá, jestliže by jako důsledek takového odmítnutí byl tento občan ve skutečnosti nucen opustit území Unie jako celek a byl zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z postavení občana Unie“ [103].

119. V tomto judikatorním rámci, připomenutém v bodech 111 až 118 tohoto stanoviska, vyvstává v souvislosti s projednávanými věcmi otázka, zda lze v projednávaném případě mít za to, že situace A. Rendón Marína a jeho dětí [104], jakož i situace CS a jejího dítěte, jsou situacemi zvláštními či výjimečnými, na něž Soudní dvůr poukazuje ve výše uvedené judikatuře. Jinými slovy, je možné konstatovat, že tyto situace spadají do oblasti působnosti unijního práva?

120. Jsem o tom přesvědčen. Ze skutečnosti, že děti A. Rendón Marína a dítě CS mají státní příslušnost některého z členských států, a sice dítě A. Rendón Marína španělskou a dítě CS britskou státní příslušnost, přičemž podmínky pro jejich získání samozřejmě spadají do pravomoci dotčených členských států [105], vyplývá, že těmto dětem náleží status občana Unie [106]. Mají tudíž jakožto občané Unie právo volného pohybu a pobytu na území Unie a jakékoli omezení tohoto práva spadá do oblasti působnosti unijního práva [107].

121. Právě možné omezení tohoto práva – zejména práva pobytu – přitom vyplývá ze skutečností předložených v předkládacích rozhodnutích. Ochrana na základě unijního práva se uplatní, pokud mohou být děti A. Rendón Marína a dítě CS v důsledku vyhoštění svých rodičů, do jejichž výlučné péče byly svěřeny, fakticky nuceny je následovat, a tudíž opustit území Unie „jako celek“. Vyhoštění jejich rodičů by totiž tyto děti připravilo o možnost skutečně využívat podstatné části práv, jež jim plynou ze statusu občana Unie [108]. Nelze vyloučit, že by odmítnutím udělit A. Rendón Marínovi

101 — C-34/09, EU:C:2011:124.

102 — Viz rozsudky McCarthy (C-434/09, EU:C:2011:277, bod 47); Dereci a další (C-256/11, EU:C:2011:734, bod 64) , Iida (C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32). V těchto rozsudcích však – jak jsem zdůraznil ve svém stanovisku ve věci McCarthy a další (C-202/13, EU:C:2014:345, bod 98) – Soudní dvůr konstatoval, že dotčené situace nespadají do působnosti unijního práva. Občané Unie, jichž se týkaly tyto věci, buď nikdy nevyužili svého práva volného pohybu a vždy pobývali v členském státě, jehož jsou státními příslušníky, a předmětná opatření je v zásadě nezbavila možnosti řádně využívat práva, která jim plynou z jejich statutu (zejména S. A. McCarthy vždy žila ve Spojeném království, tedy ve státě, jejíhož byla státní příslušnicí. Mohla zde tedy pobývat sama, i když jejímu manželovi jamajské státní příslušnosti bylo zamítnuto povolení k pobytu jakožto rodinnému příslušníku, který je státním příslušníkem třetího státu), nebo nebyli při svých přesunech do jiného členského státu doprovázeni ani následováni svým rodinným příslušníkem, který je státním příslušníkem třetího státu. V těchto věcech tedy dotčení občané Unie nesplňovali podmínky čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38 (Soudní dvůr zejména zdůraznil, že Y. Iida nežádal o právo pobývat se svou manželkou a dcerou v hostitelském členském státě, tedy Rakouské republice, ale v členském státě jejich původu, tedy Spolkové republice Německo, že tyto dvě občanky Unie nebyly odrazeny od využití práva volného pohybu a že Y. Iida měl v každém případě sám určitá práva pobytu jak na základě vnitrostátního, tak na základě unijního práva, rozsudek Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, body 73 až 75).

103 — Rozsudky Dereci a další (C-256/11, EU:C:2011:734, bod 67); Iida (C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71); Ymeraga a další (C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32). Zejména uveďme, že M. Dereci byl tureckým státním příslušníkem, jehož manželka a tři děti byli Rakušané a vždy pobývali v Rakousku, kde s nimi chtěl M. Dereci žít. V této situaci nebyly ani tyto tři děti, ani matka zbaveni možnosti řádně využívat svá práva, neboť – na rozdíl od situace ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) – tyto děti nebyly odkázány na výživu ze strany svého otce, a mohly tedy zůstat v Rakousku.

104 — Viz bod 106 tohoto stanoviska.

105 — Rozsudky Micheletti a další (C-369/90, EU:C:1992:295, bod 29), jakož i Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 39).

106 — Rozsudky Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, bod 21), jakož i Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, bod 21). Viz rovněž stanovisko generálního advokáta A. Tizzana ve věci Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:307, body 47 až 52).

107 — Viz body 107 až 122 tohoto stanoviska. Skutečnost, že tyto děti nevyužily práva volného pohybu a pobytu na území Unie, neznamená, že by toto právo jakožto občané Unie neměly.

108 — V tomto smyslu viz rozsudky Dereci a další (C-256/11, EU:C:2011:734, bod 67); Iida (C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71); Ymeraga a další (C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).

povolení k pobytu ve Španělsku [109] a vyhoštěním CS ze Spojeného království mohlo být v zásadě zabráněno užitečnému účinku občanství Unie, jehož požívají jejich děti. V důsledku toho předmětné situace – jak Komise správně zdůraznila – představují situace výjimečné ve smyslu judikatury potvrzující rozsudek Ruiz Zambrano [110].

122. Mám tedy za to, že tyto situace ve světle této judikatury spadají do oblasti působnosti unijního práva.

b) K souladu vnitrostátních právních předpisů s právem pobytu občanů Unie

123. Soudní dvůr uvedl, že unijní právo nepřiznává státním příslušníkům třetích států žádné samostatné právo. Případná práva, která jim přiznávají ustanovení Smlouvy týkající se občanství Unie, totiž nejsou samostatnými právy, nýbrž právy odvozenými od výkonu svobody pohybu občanem Unie [111]. Odvozená práva pobytu existují tudíž v zásadě pouze tehdy, je-li nezbytné zajistit, aby občané Unie mohli účinně vykonávat práva volného pohybu a pobytu [112]. Podle judikatury Soudního dvora vyplývá nutnost ochrany odvozeného práva rodičů dotčených dětí ze skutečnosti, že jsou tyto děti „připraveny o využívání podstatné části práv“ plynoucích ze statusu občana Unie, jehož požívají.

124. Podle CS i podle Komise – jak tato uvedla ve svých písemných a ústních vyjádřeních – je v projednávané věci klíčovou otázka, zda je právo nebýt nucen opustit Unii, které náleží dítěti – občanovi Unie – a jež vyplývá přímo z článku 20 SFEU, právem absolutním, nebo zda je členský stát oprávněn poměřovat primární unijní právo se svým vlastním zájmem na vyhoštění státního příslušníka třetího státu, jehož chování odůvodňuje z hlediska vnitrostátního práva jeho vyhoštění do třetího státu.

125. V rámci analýzy této otázky bych se chtěl vrátit k podobnosti řešení zvolených v rozsudcích Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) [113].

126. Spojitost mezi situací J. Rottmanna, který může „přijít o status, který mu poskytuje článek [20 SFEU], a o s ním spojená práva“ [114], a situací dětí Ruize Zambrana, které mohou „[být připraveny] o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich postavení občanů Unie“ [115], není očividně pouze náhodná [116]. Postačí podotknout, že bod 42 citovaného rozsudku Ruiz Zambrano vychází z bodu 42 citovaného rozsudku Rottmann. Podle mého názoru mají oba výrazy v každém případě podobný dosah.

127. Dovolte mi tuto myšlenku upřesnit.

109 — Možnost, na kterou poukázalo několik zúčastněných členských států, aby A. Rendón Marín a jeho děti odešli do Polska – členského státu, jehož státním příslušnicí je dcera A. Rendón Marína – je pouze teoretická. Alfredo Rendón Marín na jednání uvedl, že neudržuje styky s rodinou matky své dcery (jež, pokud je mu známo, v Polsku nebydlí) a že nehovoří polsky.

110 — C-34/09, EU:C:2011:124. V tomto smyslu viz rozsudky Dereci a další (C-256/11, EU:C:2011:734, bod 67); Iida (C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71); Ymeraga a další (C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36), jakož i Alokpa a Moudoulou (C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).

111 — V tomto smyslu viz rozsudek O. a B. (C-456/12, EU:C:2014:135, bod 36 a citovaná judikatura).

112 — V tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky E. Sharpston ve spojených věcech O. a další (C-456/12 a C-457/12, EU:C:2013:842, bod 49).

113 — Viz bod 114 tohoto stanoviska.

114 — Rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, bod 42).

115 — Rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124, bod 42).

116 — Viz stanovisko generální advokátky E. Sharpston ve věci Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2010:560, bod 95).

128. Výraz „podstatná část práv“ používaný Soudním dvorem jednoznačně připomíná výraz „podstata práv“, zejména práv základních [117], který je znám v ústavních tradicích členských států [118], jakož i v unijním právu [119]. V unijním právu se v ustanovení čl. 52 odst. 1 Listiny, tak jak je vykládáno Soudním dvorem, stanoví, že výkon práv může být omezen za předpokladu, že tato omezení jsou stanovena zákonem, respektují podstatu uvedených práv a svobod a jsou při dodržení zásady proporcionality nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.

129. Bylo by možné tvrdit, že vzhledem k tomu, že respektování zásady proporcionality je součástí přezkumu omezení, jež mohou být stanovena pro výkon základních práv [120], je – nahlíženo relativním pojetím záruk podstaty základních práv [121] – nutno dodržování této zásady ověřovat také v souvislosti s případnými omezeními práv souvisejících se zásadním statusem občana Unie, jako je právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Podle čl. 45 odst. 1 Listiny má „[k]aždý občan Unie […] právo volně se pohybovat a pobývat na území členských států.“

130. V případě přijetí takového přístupu by tedy bylo zapotřebí vzít do úvahy, že respektování podstatné části práv plynoucích ze zásadního statusu občana Unie působí – stejně jako v případě respektování podstaty základních práv – „jako určitá nejvyšší a nepřekročitelná hranice všech přípustných omezení výkonu těchto práv, tedy jako „hranice veškerých omezení“ [122]. Nerespektování podstaty práv přiznaných občanu Unie by totiž vedlo k tomu, že by se tato práva stala „ve své podstatě nerozpoznatelnými“, takže v takovémto případě by se nedalo vůbec hovořit o „omezení“ výkonu těchto práv, nýbrž pouze a jedině o jejich „zrušení“ [123]. Ztráta občanství Unie (pro J. Rottmanna v důsledku úředního pozbytí státní příslušnosti členského státu) a připravení o využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie (pro děti G. Ruize Zambrana v důsledku „faktické“ povinnosti těchto dětí opustit území Unie) mají v konečném důsledku stejné závažné dopady na právo pobytu občanů Unie. Ať už se jedná o dopady trvalé nebo dlouhodobé [124], je toto právo v *zásadě* zbaveno

117 — Pokud jde o tento pojem, který má svůj původ v německém právu, viz mimo jiné Häberle, P., *Die Wesensgehaltsgarantie des Art. 19 Abs. 2 GG*, 3. vyd., C. F. Müller, Karlsruhe, 1983, a Schneider, L., *Der Schutz des Wesensgehalts von Grundrechten nach Art. 19 Abs. 2 GG*, Duncker & Humblot, Berlín, 1983. V polské právní nauce viz k analýze pojmu „istota praw i wolności“ uvedeného v čl. 33 odst. 3 polské ústavy Wojtyczek, K., *Granice ingerencji ustawodawczej w sferę ochrony praw człowieka w Konstytucji RP*, Krakov, 1999, s. 203 až 214, a Łabno, A., „Ograniczenia wolności i praw człowieka na podstawie art. 31 Konstytucji III RP“, *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Banaszak, B., Preisner, A. (eds.), Varšava, 2002, s. 693 až 709. Pokud jde o španělskou doktrínu, viz zejména De Otto, I., „La regulación del ejercicio de los derechos fundamentales. La garantía de su contenido esencial en el artículo 53.1 de la Constitución“, *Obras Completas*, Univerzita v Oviedu a Centrum politických a ústavních studií, Oviedo, 2010, s. 1471; Cruz Villalón, P., „Derechos Fundamentales y Legislación (1991)“, *La curiosidad del jurista persa, y otros estudios sobre la Constitución*, CEPC, 2. vyd., Madrid, 2006, a Jiménez Campo, J., *Derechos fundamentales. Concepto y garantías*, 1999, vyd. Trotta, 1999.

118 — Viz čl. 4 odst. 4 české Listiny základních práv a svobod, čl. 8 odst. 2 maďarské ústavy, čl. 31 odst. 3 polské ústavy, čl. 18 odst. 2 rumunské ústavy a čl. 13 odst. 4 slovenské ústavy.

119 — Například viz rozsudek Volker und Markus Schecke a Eifert (C-92/09 a C-93/09, EU:C:2010:662, bod 50). Viz rovněž Wróbel, A., „Art. 52“, *Karta Praw podstawowych Unii Europejskiej. Komenstarz*, Wróbel, A. (ed.), Wydawnictwo C. H. Beck, 2013, s. 1343 až 1384, zejména s. 1352.

120 — Pokud jde o definitivní zákaz práva volit v souvislosti s trestním odsouzením, viz rozsudek Delvigne (C-650/13, EU:C:2015:648, body 46 až 48). Pokud jde o omezení výkonu vlastnického práva, viz rozsudky Hauer (44/79, EU:C:1979:290, body 23 a 30); Schräder HS Kraftfutter (265/87, EU:C:1989:303, bod 15); Standley a další (C-293/97, EU:C:1999:215, bod 54), jakož i Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 355).

121 — Naproti tomu v absolutním pojetí záruk podstaty základních práv nemůže být tato podstata v žádném případě omezena. K relativnímu a absolutnímu pojetí záruk podstaty základních práv viz zejména Alexy, R., A *Theory of Constitutional Principles*, Oxford, 2010, s. 192 až 196. Podle polské doktríny lze podstatu práv v každém případě zjišťovat jen v konkrétních případech. Srov. Łabno, A., „Ograniczenia wolności i praw człowieka na podstawie art. 31 Konstytucji III RP“, *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Banaszak, B., Preisner, A. (eds.), Varšava, 2002, s. 708.

122 — Viz obdobně stanovisko generálního advokáta P. Cruze Villalóna ve věci Delvigne (C-650/13, EU:C:2015:363, body 115 a 116). Pokud jde o tento pojem, který má původ v německém právu, viz mimo jiné výše Häberle, P., *op. cit.*, a Schneider, L., *op. cit*. Pokud jde o španělskou doktrínu, viz zejména De Otto, I., *op. cit.*, s. 1471.

123 — Tamtéž.

124 — V případě dětí nízkého věku může omezení práva pobytu trvat několik let, než dítě dosáhne dostatečného věku k výkonu tohoto práva nezávisle na svých rodičích.

podstaty, tedy v projednávané věci svobody pobývat na území Unie. Je tudíž na místě určit, zda je toto omezení práva pobytu přiměřené, a to s tím, že pokud by nebylo, překračovalo by meze uložené pro případné omezení práv souvisejících se statusem občana Unie, tedy s respektováním podstatné části těchto práv [125].

131. Jistě by bylo možné rovněž tvrdit, že výraz „podstatná část práv“, který používá Soudní dvůr, není nutně totožný s výrazem „podstata práv“ uvedeným v čl. 52 odst. 1 Listiny [126]. I když však dospějeme k závěru, že tyto výrazy nejsou rovnocenné [127], jelikož z předmětných vnitrostátních opatření vyplývá omezení práva pobytu občana Unie, je nutno posoudit jejich přiměřenost, pokud se dotčený členský stát dovolává výhrady veřejné pořádku či veřejné bezpečnosti.

132. Právě v otázce analýzy zásady proporcionality Soudní dvůr postupoval při posuzování obou věcí značně rozdílným způsobem. Ve věci, ve které byl vydán rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104), měl Soudní dvůr posoudit, zda odůvodnění, jež k rozhodnutí o zrušení aktu, jímž bylo uděleno povolení k pobytu, z důvodu podvodného jednání, podalo několik vlád, odpovídalo důvodu veřejného zájmu, včetně veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), se však belgická vláda nedovolávala ani veřejného zájmu, ani veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti. Gerardo Ruiz Zambrano nebyl považován za osobu ohrožující veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost v Belgii [128]. Soudní dvůr byl jinými slovy dotázán pouze na nutnost přiznat G. Ruizovi Zambranovi právo pobytu, přičemž belgická vláda se nedovolávala výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti. Soudní dvůr tudíž nepřikročil k posouzení vnitrostátního opatření v rámci zásady proporcionality. Skutečnost, že Soudní dvůr v posledně zmíněné věci neposuzoval přiměřenost vnitrostátního opatření, nevylučuje, že by takové posouzení mohlo být relevantní za jiných okolností [129].

133. V případě J. Rottmanna, kde se jednalo o odebrání německé státní příslušnosti, a tedy o definitivní ztrátu občanství Unie, Soudní dvůr připustil, že přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda dotčené rozhodnutí o zrušení dodržuje zásadu proporcionality, co se týče jeho důsledků pro situaci dotyčné osoby s ohledem na právo Unie [130]. Taková analýza zásady proporcionality v rámci výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti by byla relevantní rovněž v situacích nastalých v projednávaných věcech. V tomto ohledu připomínám, že Soudní dvůr rozhodl, že „[v]zhledem k významu, který primární právo přisuzuje statusu občana Unie, je třeba při přezkumu rozhodnutí o zrušení aktu, jímž bylo uděleno státní občanství, zohlednit případné důsledky, které má toto rozhodnutí pro dotyčného a případně pro jeho rodinné příslušníky, co se týče ztráty práv, která má každý občan Unie“ [131].

125 — Obdobně viz stanovisko generálního advokáta P. Cruz Villalóna ve věci Delvigne (C-650/13, EU:C:2015:363, body 115 a 116). Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Schrems (C-362/14, EU:C:2015:627, body 175 až 177 a 185).

126 — Pokud jde o terminologii používanou Soudním dvorem v rozsudku Ruiz Zambrano a unijním normotvůrcem v Listině, viz např. znění španělské [*la esencia de los derechos (vinculados al estatuto de ciudadano de la Unión)/el contenido esencial de esos derechos (y libertades)*], německé [*der Kernbestand der Rechte, (die der Unionsbürgerstatus verleiht)/der Wesensgehalt dieser Rechte und Freiheiten*], anglické [*the substance of the rights (attaching to the status of European Union citizen)/the essence of those rights (and freedoms)*], italské [*dei diritti connessi (allo status di cittadino dell'Unione)/ il contenuto essenzialedi detti diritti* (*e libertà*)] a polské [*istota praw (związanych ze statusem obywatela Unii)/istota praw i wolności (uznanych w Karcie)*].

127 — Upozorňuji však, že Soudní dvůr v rámci posuzování přiměřenosti omezení vlastnického práva použil také pojem „samotná podstata práva“. K omezení výkonu vlastnického práva viz rozsudky Hauer (44/79, EU:C:1979:290, body 23 a 30); Schräder HS Kraftfutter (265/87, EU:C:1989:303, bod 15); Standley a další (C-293/97, EU:C:1999:215, bod 54), jakož i Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 355).

128 — Viz v tomto ohledu rozsudek Carpenter (C-60/00, EU:C:2002:434, bod 44).

129 — V tomto smyslu viz Lenaerts, K., „'Civis Europaeus Sum': from the Cross-border Link to the Status of Citizen of the Union», *Constitutionalising the EU Judicial System*: *Essays in Honour of Pernilla Lindh*, Cardonnel, P., Rosas, A. and Wahl, N. (eds.),Hart, Oxford, 2012, s. 213 až 232.

130 — V tomto smyslu viz rozsudek Rottmann (C-135/08, EU:C:2010:104, body 54 a 55).

131 — Tamtéž, bod 56.

134. Nyní se budu zabývat otázkou dopadů záznamu v rejstříku trestů na uznání odvozeného práva pobytu A. Rendón Marínovi a CS a v jejím rámci provedu analýzu výhrady veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti – které se dovolává Spojené království –, jíž bude předcházet úvaha o dosahu tohoto pojmu.

5. K možnosti zavést omezení odvozeného práva pobytu vyplývajícího přímo z článku 20 SFEU

135. Vláda Spojeného království je toho názoru, že spáchání trestného činu může vést k vyloučení věci z oblasti působnosti zásady dovozené v rozsudku Ruiz Zambrano [132].

136. Otázkou, jež vyvstává, je tedy otázka, zda je nutno mít za to, že záznam v rejstříku trestů účastníků původních řízení může ve své podstatě ohrozit uznání odvozeného práva pobytu, jež tito účastníci řízení dovozují z kritéria účinku „připravení o využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie“, jehož požívají jejich děti.

137. Domnívám se, že nikoli.

138. Pouhá existence záznamu v rejstříku trestů nemůže podle mého názoru sama o sobě odůvodnit vnitrostátní rozhodnutí ve věcech v původním řízení ani zpochybnit kritérium „připravení o využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana“, aniž předkládající soud ověří, zda jsou tato rozhodnutí v souladu se zásadou proporcionality, zejména pokud jde o jejich dopady na situaci A. Rendón Marína a CS a jejich dětí, jež jsou občany Unie, ve vztahu k unijnímu právu [133].

139. V tomto ohledu se budu níže v první řadě věnovat dosahu pojmů „veřejný pořádek“ nebo „veřejná bezpečnost“ ve vztahu k předmětným vnitrostátním rozhodnutím, která vedou k „připravení o využívání podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie“. Na základě tohoto posouzení se dále budu zabývat důvody, jež uvedlo Spojené království pro uplatnění výhrady založené na těchto pojmech.

a) Dosah pojmu „veřejný pořádek“ a pojmu „veřejná bezpečnost“ v souvislosti s právem pobytu vyplývajícím z článku 20 SFEU

140. Zaprvé je nutno poznamenat, že Soudní dvůr v rozsudku Ruiz Zambrano [134] i v pozdější judikatuře potvrzující tento rozsudek podal široký výklad článku 20 SFEU, který je soudržný se zásadní povahou statusu občanství Unie. Jeví se tudíž jako relevantní, aby ve výjimečných situacích souvisejících se zachováním veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti byla v tomto ohledu stanovena – rovněž jako výjimka – určitá omezení.

141. Zadruhé je nutno podotknout, že pravomoc Unie v oblasti volného pohybu osob nemá dopad na možnost členských států dovolávat se výhrady související s ochranou veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Soudní dvůr v tomto ohledu ve svém rozsudku Van Duyn [135] konstatoval, že „zvláštní okolnosti, které mohou odůvodnit použití institutu veřejného pořádku, se mohou v jednotlivých zemích a v jednotlivých obdobích lišit, a proto je třeba přiznat příslušným vnitrostátním orgánům určitý prostor pro uvážení v mezích stanovených Smlouvou“ [136]. Členské státy tedy mohou nejlépe posoudit riziko narušení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti na svém území.

132 — C-34/09, EU:C:2011:124.

133 — Viz bod 130 tohoto stanoviska.

134 — C-34/09, EU:C:2011:124.

135 — 41/74, EU:C:1974:133.

136 — K zásadě restriktivního výkladu doložek „standstill“ obsažených v unijním právu viz rozsudek van Duyn (41/74, EU:C:1974:133, bod 18).

142. Považuji za vhodné připomenout, že pro účely odůvodnění výjimky ze základní zásady volného pohybu osob je nutno pojmy „veřejný pořádek“ a „veřejná bezpečnost“ vykládat restriktivně tak, že jejich rozsah nemohou členské státy určovat jednostranně bez kontroly ze strany unijních orgánů [137]. Prostor členských států pro uvážení, jinými slovy, neznamená vynětí z veškeré kontroly vykonávané Soudním dvorem, v jehož pravomoci je dbát na dodržování takového základního práva, jako je právo pobytu na území členského státu. Soudní dvůr zejména rozhodl, že „status občana Unie vyžaduje zvláště restriktivní výklad výjimek“ [138].

143. V této souvislosti mají členské státy podle zásady loajální spolupráce [139] povinnost vykonávat pravomoc v oblasti udržování veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti tak, aby nebyl narušen plný účinek ustanovení Smluv. Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že „odůvodnění opatření určených k ochraně veřejného pořádku musí být posuzováno s ohledem na všechna pravidla [unijního] práva […], jejichž účelem je jednak omezit volné uvážení členských států v této oblasti, a jednak zaručit ochranu práv osob podrobených z výše uvedeného důvodu omezujícím opatřením“ [140]. Nadměrné či svévolné uplatňování výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti vůči občanům Unie by totiž mohlo zbavit jejich práva, zejména právo volného pohybu a pobytu, veškerého užitečného účinku [141].

144. Zatřetí Soudní dvůr v rámci judikatury týkající se situace občanů Unie, kteří byli odsouzeni za trestný čin [142], upřesnil základní znaky výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti. Z tohoto upřesnění vycházejí kritéria zakládající důvody veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, jež jsou stanovena ve směrnici 2004/38. Tato směrnice tedy vytváří rámec pro omezení volného pohybu a pobytu, a to způsobem, který potvrzuje judikaturu Soudního dvora.

145. Nicméně vzhledem k tomu, že směrnice 2004/38 se nepoužije na situace dotčené ve věcech v původním řízení [143], zejména na situaci CS, vyvstává následující otázka.

146. Do jaké míry je judikatura týkající se vyhošťovacích opatření přijímaných vůči státním příslušníkům členského státu, kteří byli odsouzeni za trestný čin, relevantní v případě, kdy osoba, jež má záznam v rejstříku trestů, není sama občanem Unie, nýbrž jeho rodinným příslušníkem, který je příslušníkem třetího státu?

147. Domnívám se, že tato judikatura je za okolností projednávaných věcí relevantní, a to z níže uvedených důvodů.

148. Zaprvé, jak jsem právě naznačil, obsahuje směrnice 2004/38 kritéria, k nimž dospěla judikatura v oblasti omezení práva pobytu z důvodů veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti.

137 — Viz mimo jiné rozsudky van Duyn (41/74, EU:C:1974:133, bod 18); Bonsignore (67/74, EU:C:1975:34, bod 6); Rutili (36/75, EU:C:1975:137, bod 27); Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 33); Calfa (C-348/96, EU:C:1999:6, bod 23); Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, body 64 a 65); Komise v. Španělsko (C-503/03, EU:C:2006:74, bod 45); Komise v. Německo (C-441/02, EU:C:2006:253, bod 34), jakož i Komise v. Nizozemsko (C-50/06, EU:C:2007:325, bod 42).

138 — Rozsudek Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 65). Tento přístup judikatury spadá do rámce směrnice 2004/38, v jejímž bodě 1 odůvodnění se uvádí zejména, že právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států je „základní a osobní právo“ každého občana Unie přiznané občanstvím Unie.

139 — Viz čl. 4 odst. 3 SEU.

140 — Rozsudky Rutili (36/75, EU:C:1975:137, bod 51) a Oteiza Olazabal (C-100/01, EU:C:2002:712, bod 30).

141 — V tomto smyslu viz Néraudau-d'Unienville, E., *Ordre public et droit des étrangers en Europe. La notion d'ordre public en droit des étrangers à l'aune de la construction européenne*, Bruylant, 2006, s. 424.

142 — Viz mimo jiné rozsudky van Duyn (41/74, EU:C:1974:133); Bonsignore (67/74, EU:C:1975:34); Rutili (36/75, EU:C:1975:137); Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172); Calfa (C-348/96, EU:C:1999:6); Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262); Komise v. Španělsko (C-503/03, EU:C:2006:74); Komise v. Německo (C-441/02, EU:C:2006:253), jakož i Komise v. Nizozemsko (C-50/06, EU:C:2007:325).

143 — Pokud jde o A. Rendón Marína, mám na mysli samozřejmě jeho situaci vůči jeho synovi španělské státní příslušnosti. Připomínám, že pokud jde o jeho dceru polské státní příslušnosti, dospěl jsem k názoru, že její situace do oblasti působnosti směrnice 2004/38 spadá. V každém případě, pokud by předkládající soud usoudil, že A. Rendón Marín a jeho dcera nesplňují podmínky stanovené touto směrnicí (viz bod 106 tohoto stanoviska), použije se analýza vypracovaná v bodech 146 a násl. tohoto stanoviska také na situaci A. Rendón Marína a obou jeho dětí.

149. Zadruhé tato kritéria se na základě čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38 uplatní nejen na občany Unie, kteří pobývají v jiném členském státě, než jehož jsou státními příslušníky, nýbrž i na jejich rodinné příslušníky bez ohledu na jejich státní příslušnost.

150. Na jednu stranu je pravda, že A. Rendón Marínovi [144] a CS neplyne ze směrnice 2004/38 [145] odvozené právo pobytu. Na druhou stranu však tato práva vyplývají ze skutečnosti, že obě tyto osoby jsou rodiči dětí, které jsou občany Unie, jejichž výlučnou péči zajišťují, neboť by jejich vyhoštění připravilo tyto děti o „možnost skutečně využívat podstatné části jejich práv“ jakožto občanů Unie, jak plyne z judikatury vyplývající z rozsudku Ruiz Zambrano [146].

151. V důsledku toho nevidím důvod, proč by se na ně rovněž neměla obdobně uplatit judikatura týkající se vyhošťovacích opatření přijatých vůči státním příslušníkům členského státu, kteří byli odsouzeni za trestný čin, neboť jejich situace spadá do oblasti působnosti unijního práva.

152. Právě naopak – závěr, že tato judikatura není použitelná na případ A. Rendón Marína a CS, by měl podle mého názoru za následek nejednotné uplatňování odvozeného práva pobytu podle toho, zda je dovozováno ze směrnice 2004/38, nebo z článku 20 SFEU, tak jak je vykládán v rozsudku Ruiz Zambrano [147]. Bylo by tedy přijatelné, aby omezení takového odvozeného práva pobytu z důvodů veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti byla rozdílná podle toho, zda toto právo vyplývá z práva primárního, nebo sekundárního?

153. Myslím, že situace A. Rendón Marína tuto nejednotnost velmi názorně ukazuje. Jak totiž Komise správně zdůraznila, vyvstává potřeba jednotného přístupu zejména v této situaci, kdy každé z dětí má jinou státní příslušnost a kdy se směrnice 2004/38 použije pouze na situaci jednoho z nich, a v důsledku toho na odvozené právo pobytu jejich otce.

154. Lze takovou nejednotnost připustit?

155. A lze kromě toho povolit výklad výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, jež umožní rozdílné zacházení – vzhledem k míře ochrany před vyhošťovacími opatřeními – s nezletilými občany Unie a jejich rodiči, kteří jsou státními příslušníky třetích států, v závislosti na tom, kterého členského státu jsou státními příslušníky?

156. Vzhledem k výše uvedeným úvahám jsem přesvědčen, že je vhodné judikaturu týkající se vyhošťovacích opatření přijatých vůči státním příslušníkům členského státu, kteří byli odsouzeni za trestný čin, uplatnit obdobně také na vyhošťovací opatření přijatá vůči rodičům občanů Unie, kteří jsou sami státními příslušníky třetího státu a kteří byli rovněž odsouzeni za trestný čin, a to v rámci odvozeného práva pobytu, jež těmto rodičům plyne z judikatury vyplývající z rozsudku Ruiz Zambrano [148].

157. Komise v tomto ohledu správně podotýká, že záruky obsažené ve směrnici 2004/38 by měly být přinejmenším minimem, které musí být dodrženo v případě, že – jak tomu je v projednávaných věcech – státní příslušník třetí země je rodičem občana Unie s právem pobytu v Unii podle rozsudku Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124). Komise rovněž zdůrazňuje, že záruky a zásady zakotvené v článcích 27 a 28 směrnice 2004/38 jsou pouze podrobným vyjádřením předmětu zásady

144 — V případě, že by směrnice 2004/38 nebyla použitelná. Viz bod 106 tohoto stanoviska.

145 — Viz čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/38.

146 — C-34/09, EU:C:2011:124.

147 — C-34/09, EU:C:2011:124.

148 — C-34/09, EU:C:2011:124.

proporcionality, která je jejich základem. Tyto záruky jsou rovněž výslovně stanoveny v čl. 21 odst. 1 SFEU, podle něhož každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení.

158. Zejména se mi jeví jako logické, aby byla analýza provedená v bodech 93 a 104 tohoto stanoviska a týkající se situace A. Rendón Marína a jeho dcery polské státní příslušnosti, přenesena na posouzení situace ve vztahu k jeho synovi španělské státní příslušnosti, nebo případně ve vztahu k oběma jeho dětem, pokud by po provedeném přezkumu předkládající soud usoudil, že jeho dcera polské státní příslušnosti nesplňuje podmínky stanovené směrnicí 2004/38.

159. Je nicméně ještě nutno provést analýzu odůvodnění rozhodnutí o vyhoštění, jež předložilo Spojené království.

b) Analýza výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, kterou uplatnila vláda Spojeného království

160. Je třeba připomenout, že v projednávané věci se vláda Spojeného království dovolává výhrady veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, což ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), belgická vláda neučinila. Je tedy namístě, aby tuto výhradu Soudní dvůr posoudil.

161. Vláda Spojeného království ve svých vyjádřeních tvrdí, že rozhodnutí o vyhoštění CS z důvodu závažného protiprávního jednání odpovídá důvodu veřejného pořádku, neboť toto jednání představuje jasnou hrozbu pro legitimní zájem tohoto členského státu, a sice pro zájem na respektování sociální soudržnosti a hodnot jeho společnosti. Vláda Spojeného království v této souvislosti zdůraznila, že Court of Appeal (odvolací soud) v projednávané věci uznal závažnost protiprávního jednání, jehož se dopustila CS [149].

162. Pokud jde v první řadě o předmětnou právní úpravu, předkládající soud uvádí, že podle této právní úpravy ministr vnitra o vyhoštění osoby, která není britských občanem a jež byla uznána vinnou z protiprávního jednání a odsouzena k trestu odnětí svobody na dobu nejméně dvanácti měsíců, rozhodnout musí [150], ledaže by tímto vyhoštěním „byla porušena práva odsouzeného pachatele přiznaná na základě unijních Smluv“.

163. Tato právní úprava tedy podle všeho vytváří systematický a automatický vztah mezi trestním odsouzením dotčené osoby a vyhošťovacím opatřením, jež lze vůči ní přijmout, nebo v každém případě pravděpodobně existuje předpoklad, podle něhož musí být dotyčný státní příslušník vyhoštěn ze Spojeného království, což znemožňuje vážení existujících legitimních zájmů a zohlednění okolností daného případu.

164. Pokud jde ve druhé řadě o chování CS, vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že byla uznána vinnou z trestného činu, za nějž byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce dvanácti měsíců.

149 — Podle tohoto soudu a rovněž jak vyplývá ze spisu, jejž má Soudní dvůr k dispozici, byla situace CS jakožto matky, která pečuje o nezletilé dítě, zohledněna jako polehčující okolnost, bez níž by „trest byl nepochybně stanoven na delší dobu“.

150 — Viz rovněž bod 13 tohoto stanoviska.

165. V tomto ohledu platí, že vzhledem k tomu, že se předmětné rozhodnutí o vyhoštění týká státního příslušníka třetího státu, který je rodičem nezletilého občana Unie, a že toto rozhodnutí vede k tomu, že je tento občan Unie připraven o využívání podstatné části práv, jež mu plynou z jeho statusu občana Unie, nemůže odsouzení k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku vést k rozhodnutí o vyhoštění na základě předmětné právní úpravy, „aniž dojde k posouzení spravedlivé rovnováhy mezi dotčenými legitimními zájmy“ [151].

166. Při tomto posuzování musí příslušný vnitrostátní orgán vzít v úvahu aspekty popsané v následujících bodech, což musí ověřit vnitrostátní soud.

167. Zaprvé z judikatury vyplývá [152], že v zásadě nelze vyhostit státního příslušníka členského státu či jeho rodinného příslušníka pouze z důvodu, že byl trestně odsouzen [153]. Vyhošťovací opatření se totiž musí opírat o individuální posouzení daného případu. Osobní chování dotyčného jednotlivce tak musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti [154]. Je to tedy osobní chování dotčené osoby, jež případně umožňuje členskému státu odůvodnit rozhodnutí o vyhoštění. V důsledku toho je podle mého názoru zapotřebí hledat, jaký prvek chování CS nebo protiprávního jednání, jehož se dopustila, může představovat buď závažný důvod týkající se veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti [155], nebo naléhavý důvod týkající se veřejné bezpečnosti, který může odůvodnit rozhodnutí o vyhoštění ze Spojeného království [156]. Pokud totiž – jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí – CS jednak měla od roku 2005 povolení k trvalému pobytu ve Spojeném království, a jednak její dítě, které je občanem Unie, není zletilé, mělo by jedno z těchto kritérií být vodítkem mých úvah.

168. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci musí nezletilý občan Unie v důsledku vyhoštění své matky případně dočasně opustit území Unie jako celku, je třeba mu podle mého názoru přiznat zesílenou ochranu, kterou předpokládá pojem „naléhavý důvod týkající se veřejné bezpečnosti“. Pouze tyto naléhavé důvody týkající se veřejné bezpečnosti by mohly odůvodnit rozhodnutí o vyhoštění přijaté vůči CS, pokud by ji v důsledku tohoto rozhodnutí bylo její dítě nuceno následovat.

169. Vzhledem ke stručnosti skutkového rámce obsaženého v předkládacím rozhodnutí je obtížné přesně posoudit jak stupeň společenské nebezpečnosti trestného činu, jehož se dopustila CS, tak případné dopady takového trestného činu na veřejný pořádek či veřejnou bezpečnost dotčeného členského státu.

151 — Soudní dvůr zdůraznil, že „je věcí příslušného vnitrostátního orgánu, aby při posuzování, kde se nachází spravedlivá rovnováha mezi dotčenými legitimními zájmy, vzal v úvahu zvláštní právní postavení osob podléhajících [unijnímu] právu […] a základní charakter zásady volného pohybu osob“, viz rozsudek Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 96).

152 — Rozsudky Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262); Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708), jakož i I. (C-348/09, EU:C:2012:300).

153 — Viz rovněž články 27 a 28 směrnice 2004/38.

154 — Rozsudky Orfanopoulos a Oliveri (C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 95); Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 48), jakož i I. (C-348/09, EU:C:2012:300, bod 30).

155 — Pojem „závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“ uvedený v čl. 28 odst. 2 směrnice 2004/38 se uplatní „proti *občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům* bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají *právo trvalého pobytu*“. Zvýrazněno autorem tohoto stanoviska.

156 — Článek 28 odst. 3 směrnice 2004/38 uplatňuje tento pojem na případy rozhodnutí o vyhoštění vydaných proti občanům Unie, kteří jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte.

170. Připomínám, že Soudní dvůr konstatoval, že *veřejná bezpečnost* zahrnuje jak vnitřní, tak vnější bezpečnost členského státu [157]. Konstatoval zejména, že „veřejná bezpečnost může být dotčena zásahem do funkčnosti základních institucí a veřejných služeb, jakož i přežití obyvatelstva, stejně jako nebezpečím vážného narušení vnějších vztahů nebo mírového soužití národů anebo zásahem do vojenských zájmů“ [158]. Soudní dvůr rovněž prohlásil, že boj proti kriminalitě spojené s nedovoleným organizovaným obchodem s omamnými látkami [159], terorismu [160] a sexuálnímu vykořisťování dětí [161] pod pojem „veřejná bezpečnost“ spadají.

171. V této souvislosti musí být jakékoli ohrožení veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti členského státu skutečné a aktuální. Proto musí být do posuzování chování dotčené osoby zahrnuto i nebezpečí opakování trestné činnosti [162].

172. V rámci takového vyvažování je nutno vzít v úvahu základní práva, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje, zejména právo na respektování soukromého a rodinného života, jak je stanoveno v článku 7 Listiny a v článku 8 EÚLP [163], a na dodržování zásady proporcionality.

173. Pro účely posouzení, zda je vyhošťovací opatření opatřením přiměřeným sledovanému cíli, v projednávané věci ochraně veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti, je tudíž nutno vzít v úvahu povahu a závažnost protiprávního jednání, délku pobytu dotyčné osoby na území hostitelského státu, její věk [164], zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenskou a kulturní integraci v hostitelském členském státě a intenzitu vazeb na zemi původu.

174. V tomto ohledu je podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva zapotřebí posoudit, zda jsou dány mimořádné okolnosti odůvodňující závěr, že vnitrostátní orgány nenastolily spravedlivou rovnováhu mezi protichůdnými zájmy, zejména zájmem dítěte na pokračování rodinného života v dotčeném státě, a že tyto orgány tudíž neposkytly ochránu základnímu právu na respektování rodinného života, jež je zaručeno článkem 8 EÚLP [165], mimo jiné v případě rozhodnutí o vyhoštění, jako je tomu v projednávané věci. Je tudíž nutno vzít v úvahu dopady, které může mít takové rozhodnutí na děti. Při vyvažování dotčených zájmů je namístě zohlednit nejvyšší zájem dítěte [166]. Zvláštní pozornost je nutno věnovat jejich věku, jejich situaci v dotčených členských státech či dotyčných zemích a stupni jejich závislosti na rodičích [167].

157 — Rozsudek Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 43 a citovaná judikatura).

158 — Tamtéž, bod 44 a citovaná judikatura.

159 — V tomto smyslu tamtéž, body 45 a 46.

160 — Viz rozsudek Oteiza Olazabal (C-100/01, EU:C:2002:712).

161 — Viz rozsudek I. (C-348/09, EU:C:2012:300).

162 — Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že ačkoli konstatování hrozby takovéto povahy „předpokládá u dotčeného jednotlivce sklon k pokračování v takovém chování v budoucnosti, může se také stát, že pouhá existence minulého chování naplní podmínky podobné hrozby pro veřejný pořádek“. V tomto smyslu viz rozsudek Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, bod 29).

163 — V tomto smyslu viz rozsudek Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 50). Viz rovněž rozsudek ESLP Jeunesse proti Nizozemsku [velký senát] ze dne 3. října 2014, stížnost č. 12738/10, § 114 až 122.

164 — Pokud jde o občana Unie, který strávil větší část svého dětství a mládí, ne-li celé dětství a mládí, v hostitelském členském státě, je třeba uvést k odůvodnění vyhoštění velmi pádné důvody. Viz rozsudek Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 53) a v tomto smyslu zejména rozsudek ESLP Maslov proti Rakousku [velký senát] ze dne 23. června 2008, stížnost č. 1638/03, ECHR 2008, § 61 a násl.

165 — Viz rovněž rozsudek ESLP Jeunesse proti Nizozemsku [velký senát] ze dne 3. října 2014, stížnost č. 12738/10, § 118.

166 — Tamtéž, § 118. Viz rovněž rozsudky ESLP Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku [velký senát] ze dne 6. července 2010, stížnost č. 41615/07, ECHR 2010, § 135, a X. proti Lotyšsku [velký senát] ze dne 26 listopadu 2013, stížnost č. 27853/09, ECHR 2013, § 96.

167 — Tamtéž, § 118. Viz rovněž rozsudek Tuquabo-Tekle a další proti Nizozemsku ze dne 1. prosince 2005, stížnost č. 60665/00, § 44.

175. Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr rozhodl, že členský stát může za účelem ochrany veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti považovat protiprávní jednání uvedená v bodě 170 tohoto stanoviska za nebezpečí pro společnost, které může odůvodnit zvláštní opatření vůči cizincům porušujícím příslušné právní předpisy [168], je v každém případě nutno dospět k závěru, že na předmětný trestný čin se vztahuje pojem „veřejná bezpečnost“ za předpokladu, že má škodlivé dopady na veřejnou bezpečnost, přičemž posouzení, zda tomu tak je, náleží předkládajícímu soudu.

c) Dílčí závěr ve věci C-165/14

176. Článek 20 SFEU, tak jak je vykládán ve světle rozsudků Zhu a Chen [169] a Ruiz Zambrano [170], brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí – občanů Unie –, které má ve výlučné péči, z důvodu, že má tento rodič záznam v rejstříku trestů, pokud má toto zamítnutí za následek, že tyto děti musí opustit území Unie.

d) Dílčí závěr ve věci C-304/14

177. Vzhledem k výše uvedeným úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl, že článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě brání tomu, aby členský stát vyhostil ze svého území do země, která není členským státem Unie, státního příslušníka třetího státu, který je rodičem dítěte – občana tohoto členského státu – a toto dítě má ve výlučné péči, kdyby tím dané dítě, jež je občanem Unie, bylo zbaveno možnosti řádně využívat svých práv občana Unie. Za mimořádných okolností však členský stát může přijmout takové opatření pod podmínkou, že toto opatření:

— je v souladu se zásadou proporcionality a vychází z osobního chování tohoto státního příslušníka, které musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a

— je založeno na naléhavých důvodech týkajících se veřejné bezpečnosti.

178. Přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda ve věci, která mu byla předložena, tomu tak je.

VI – Závěry

179. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky, jež předložil Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) a Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [vyšší soud (senát pro věci přistěhovalectví a azylu) v Londýně], následovně:

Ve věci C-165/14:

Článek 21 SFEU a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilého dítěte – občana Unie –, které má v péči a jež s ním bydlí v hostitelském členském státě, pokud má tento rodič záznam v rejstříku trestů.

168 — V tomto smyslu viz rozsudek Tsakouridis (C-145/09, EU:C:2010:708, bod 54).

169 — C-200/02, EU:C:2004:639.

170 — C-34/09, EU:C:2011:124.

Článek 20 SFEU, tak jak je vykládán ve světle rozsudků Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá automatické zamítnutí povolení k pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodičem nezletilých dětí – občanů Unie –, které má ve výlučné péči, z důvodu, že má tento rodič záznam v rejstříku trestů, pokud má toto zamítnutí za následek, že tyto děti musí opustit území Evropské unie.

Ve věci C-304/14:

Článek 20 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě brání tomu, aby členský stát vyhostil ze svého území do země, která není členským státem Evropské unie, státního příslušníka třetího státu, který je rodičem dítěte – občana tohoto členského státu – a toto dítě má ve výlučné péči, kdyby tím dané dítě, jež je občanem Unie, bylo zbaveno možnosti řádně využívat svých práv občana Unie. Za mimořádných okolností však členský stát může přijmout takové opatření pod podmínkou, že toto opatření:

— je v souladu se zásadou proporcionality a vychází z osobního chování tohoto státního příslušníka, které musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a

— je založeno na naléhavých důvodech týkajících se veřejné bezpečnosti.

Přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda ve věci, která mu byla předložena, tomu tak je.